

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računajo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Shodi.

V nedeljo, dne 18. t. m. priredi naša stranka te-le shode:
Ciršak, hiša Peter Lenca, ob 1/4. uri popoldne, — Roškar, dr.
Verstovšek.

Frankolovo, pod lipo, po rani sv. maši. — Pišek, Terglav, Pušenjak,
Hajdina, cerkveni prostor, po večernicah. — Ozmec.

Kalobje, po sv. opravilu. — Kemperle.

Sv. Križ tik Slatine, čitalnica, po rani maši. — Vrečko.

Sv. Marko niže Ptuja, Golobov dom, po rani sv. maši. — Ozmec.

Petrovče, Društveni dom, po večernicah. — Dr. Hohnjec, dr. Ben-
kovič.

Polenšak, pod milim nebom, po drugem opravilu. — Dr. Korošec.

Ponikva, gostilna Ošlak, po večernicah. — Vrečko.

Prihova, župnišče, po rani maši. — Novak.

Šmarje pri Jelšah, gostilna Habjen, po drugem svetem opravilu. —
Vrečko.

Zabukovje, po rani maši. — Dr. Benkovič.

Liberalci pomagajo Nemcem.

Kakor smo že poročali, se prične prihodnji to-
rek, dne 20. t. m. zopet zasedanje deželnega zbora.
Kako je naše stališče in kaj pričakujemo od poslan-
cev S. K. Z., smo označili že v zadnji številki. Ko
je bil v februarju odgoden deželni zbor radi odloč-
nega nastopa poslancev S. K. Z., smo hvalili njihovo
možatost in doslednost. Ravno tako pričakujemo tudi
sedaj od naših vrlih zastopnikov mnogo korajže in
energije v boju za naše pravice, ki jih hoče še nada-
lje teptati oholi Nemec.

V tem oziru bi bilo torej vse v najboljšem tiru.
Izreči pa moram odločno besedo tudi na adresu na-
ših liberalcev. Eden glavnih znakov sedanje napete
situacije je perfidna in zahrbtna taktika naših spod-
nještajerskih liberalcev.

Ko se je po zimi radi neverjetne nemške nasil-
nosti in krivičnosti pričela slovenska obstrukcija in
se je slovensko ljudstvo postavilo kot en mož za naše
poslance, tedaj so bili tudi liberalci, ki so na več
shodih in po svojih listih odobraval ta korak. „Nar.
List“ od 10. februarja je pisal:

„Nemškonacionalna večina deželnega zbora, ki
ima vso upravo dežele že dolga leta sem v svojih ro-
kah, gospodari skrajno slabo. Od leta do leta je letna
izguba večja, od leta do leta manj zmore dežela za
gospodarske potrebe prebivalstva, od leta do leta več
pa na drugi strani zahteva davkov. Ako pomislimo, da
je deželni odbor izdal samo za stavbo deželne bolniš-

nice v Gradcu 6 milijonov več, kakor je bilo prera-
čunano, in sicer samo vsled nemarnosti in brezvest-
nosti, ako pomislimo, da tako gospodari nemški dež.
odbor v Gradcu splošno, lahko presodimo, kam pelje
tako gospodarstvo našo deželo: na rob gospodarske-
ga propada, v gospodarski polom.

Poreče morda marsikdo: če so gospodje v Grad-
cu tako radodarni in razsipni, gotovo tudi med Slo-
vence naravnost razmetavajo denar za podpiranje in
pospeševanje naših gospodarskih teženj, osobito na-
šega kmetijstva. A baš tu je tista točka, ki nas Slo-
vence naravnost sili v boj proti nemški nadvladi, pro-
ti Gradcu, v boj za osamosvojitve slovenskega dela
dežele. Tretjino štajerskega prebivalstva tvorimo Slo-
vencei, davke moramo v enaki meri plačevati, kakor
nemški sodeželani, skratka: enake dolžnosti imamo
do dežele kakor Nemci, in pravičino in pošteno bi bilo,
da bi v tem razmerju dežela tudi nam nekaj dala. A
naši čitatelji že prav dobro vedo, kako nemška veči-
na postopa proti nam Slovincem. Narodno in gospo-
darsko zatiranje Slovencev s strani deželnega odbo-
ra je na dnevnem redu, o kakih pravicah za nas ni
govora. Nekdaj so topli naš narod nemški grajščaki
in njihovi valpti, danes nas tepejo njih potomci, nem-
ški gospodarji dežele. Načelo nemške večine je: na
Zgornje in Srednje Štajersko vse, Slovincem drobtin-
e ali pa nič. Ako pregledamo samo letošnji prora-
čun, moramo reči, da je naravnost v zasmeh Slovincem.
Izmed okrog 30 milijonov izdatkov je določenih
kvečjemu 5 milijonov za slovenske kraje. Za regula-
cije rek n. pr. je določenih 1 milijon in 300 tisoč K,
od teh na Spodnjo Štajersko k večjemu 300 tisoč kron.
Vsak hudournik, ki teče po hribovju kakega nemškega
barona na Zgornjem Štajerskem, bodo regulirali,
kdo pa je kaj vprašal Slovence, ali je potrebna regu-
lacija Hudinje, Mestinje, Mislinje, Dravinje itd.? Sa-
mo za regulacijo Mure se namerava izdati okrog 260
tisoč kron, za vinogradništvo cele dežele pa — 373 ti-
soč kron. In tako bi lahko naštevali po vrsti cele
evangelije o regulacijah, o cestah, o šolah itd. Pov-
sod krivice, povsod naravnost skrajna sovražnost pro-
ti potrebam slovenskega naroda, in povsod razsip-
nost, kjer se gre za nemške koristi.“

In potem je zaključil patetično liberalni list:

„Ali ne govorijo ta dejstva dovolj jasno, da v
Gradcu ne moremo in ne bomo nikdar ničesar do-
segli drugače, nego k večjem s silo?“

Morda se bodo hoteli Nemci maščevati, morda,
da bodo z vsemi sredstvi skušali uveljaviti svoje na-
čelo: niti vinarja Slovincem — a to ne sme omajati

slovenskega naroda in njegovih zastopnikov v boju
proti zdajnemu krivičnemu vladnemu sistemu v deže-
li, v boju za narodne pravice, njegov obstanek in na-
predek.“ „Nar. Dnevnik“ od 9. februarja pa je pisal:

„Ako končno ocenimo in pregledamo malo bi-
lanco našega boja v Gradcu, je najvažnejše gotovo
to, da smo za naš boj zainteresirali vso avstrijsko po-
litično javnost. Čehe smo napotili, da so na veliko žal-
lost Nemcev začeli primerjati naše in pa nemško sta-
lišče na Češkem. Neenako ocenjevanje narodnostnih
manjšin, kakor bi ga radi v lastnem interesu upeljali
Nemci, se mora enkrat za vselej končati. Dalje smo
temeljito blamirali nemško-nacionalno večino v dež.
zboru, ki je sedaj v taki zadregi s svojim proraču-
nom, da ne ve ne naprej ne nazaj. Gori v lastnem
nemškem taboru — v mestih in na deželi. In kar je
glavno: osvežila se je i pri nas odporna sila, z no-
vim pogumom stopamo v boj za svoje pravice in za
svoj rod!“

Dne 10. februarja pa je imel citirani list na-
slednje vspodbudilne vrste:

„Gre se nam Slovincem sedaj za vreden, načel-
en boj in je vsakomur gotovo jasno, da moramo v
njem vstrajati.“

Naj to zadostuje! Navedli bi lahko še več mest,
a že ta povedo vsakemu dovolj jasno, da so bili libe-
ralci vsi navdušeni za obstrukcijo, ker edino z naj-
skrajnejšim bojem se da kaj doseči pri nasilni nem-
ški večini.

Ni minulo pa veliko časa po odgodenju, že so
začeli liberalci po svoji stari navadi ovinkariti in in-
trigirati. Z vsemi silami so začeli delovati na to, da
bi zanesli med ljudstvo razdor ter omajati pozicijo
naše delegacije. Nobeno sredstvo ni bilo prepodlo,
samo, ako bi dovedlo do zaželjenega cilja. Spravili
so v svet prežalostno afero o treh milijonih za učitelj-
stvo, lagali so o tajnih konferencah v Gradcu, ka-
terih ni bilo nikoli, begali so ljudstvo z vestmi o sra-
motnih kravjih kupčijah prav po geslu: Wie der
Schelm selber ist, so denkt er auch von andern. Kon-
čajmo!

Povsod so metali liberalci našim poslancem po-
lena pod noge, da bi jih oropali ljudskega zaupanja
in jih osmešili na zgoraj. Še 9. t. m. je „Narodni
Dnevnik“ zlobno poročal o kravjih kupčijah dr. Ko-
rošca v Gradcu, par dni poprej je pa perfidno podlo
namigaval na škodo, ki jo baje trpi dežela vsled ob-
strukcije. Ni se niti ženal, da bi ne posnel po nem-
ških listih laži o izostalnih 200.000 K za vinogradnike
in radi tega napadal naše poslance.

PODLISTEK.

Le en vinar!

(Dalje.)

Ko pa je čez par mesecev neke nedelje izročil
Marku zadnje njegove denarce, kar jih je imel pri
njem zasluženih in shranjenih, ga je vendar na lah-
no posvaril.

— Ne delaš prav, Marko! Poglej, vse si za-
pravil, kar si prislužil, vse si zapil; (ali bi ne bilo
boljše, če bi vse to prihranil? Pri vojakih boš zelo
potreboval, pa ne boš ničesar imel!

V Marku je zavrelo. Kaj skrbi gospodarja, ka-
ko bo on živel pri vojakih? (Sicer je pa denar nje-
gov, on ga je prislužil, on ga bo tudi zapil, in kaj
mu more kdo zato?)

— No, kaj praviš k temu? je ponovil njegov
gospodar.

— Nič! Denar je moj, jaz sem ga prislužil, kaj
mi more kdo zato, če ga zapijem, ali pa celo v vodo
vržem?

— Že res, Marko, a jaz ti hočem le dobro in
te svarim pred onimi tvojimi prijatelji, ki te le zlo-
rabljajo in slepe!

— Kdo pravi to? Boljši so kot tisti, ki vam ved-
no na nos nosijo, koliko zapravim vsako nedeljo, in
do kedaj sem v gostilni! Sicer pa opravljam svoja o-
pravila ravno tako točno in vestno kot sem jih prej,
ko še nisem hodil po gostilnah. Če pa niste zadovolj-
ni z menoj kar se tiče dela, mi pa lahko službo od-
poveste; bom že dobil kje gospodarja, ki mi bo pustil
prosto zahajati, kamor bom hotel!, je govoril Marko,
kakor ga je naučil Petranov France.

Hudo je zadeležo to dobrega gospodarja. Službe

Marku ni hotel odpovedati, ker delal je še vedno res
pridno, a žalostilo ga je, ko je videl, da je Marko že
tako daleč zašel, da je vsaka beseda odveč.

— Službe ti ne mislim odpovedati! Le na pra-
vo pot sem te mislil pripeljati! Ker pa vidim, da je
pri tebi sedaj vsako opominjanje zastonj, vsaka beseda
odveč, tem bom pustil pri miru! A zapomni si,
Marko, da se boš še spomnil mojih opominov, pa bo
prepozno, kesal se boš svoje lahkomišljenosti, pa ti
ne bo nič pomagalo, klel boš svoje zapeljivce, ti pa
se ti bodo smejali in se norčevali iz tebe! Tedaj pa
bodeš spoznal, da sem ti hotel le dobro! Sedaj pa le
pojdi!

Marko se je obrnil in šel. Klel je čez zobe svo-
jega gospodarja in se jezil na njega, češ, kaj mi mo-
re, kdo bo meni zapovedoval? Če mu ne delam zado-
sti, naj me pa le požene, bodem se že kje preživel do
jeseni.

Vendar se mu je na dnu srca vzbujati črv, ki
je vznemirjal in grizel Marka že par tednov, odkar
je začel njegov prihranek kopneti in se manjšati.

Pa ima gospodar le prav, mu je šepetala vest,
vsi tvoji vinski bratci so le hinaveci in le zato tebi
prijazni, ker jim daješ za pijačo . . . Ne bodi baba,
kaj ti more kdo, če se vsako nedeljo malo razveseliš
in razvedriš? Boš se ti pred kom klanjal? Ha-ha,
kaj si mož, je Marka zapeljeval zli duh. Nekaj časa
se je boril sam s seboj, ali bi šel ali ne? Hudobni
duh ga je pa vedno bolj vabil: Ne bodi baba, bodi
mož . . .

— Ju-hu-hu-hu!, je zavriskal čez nekaj časa
Marko, si potisnil klobuk na desno uho in je mahnil
— v gostilno. Hudobni duh ga je prekanil in slavil
svojo popolno zmago.

— Saj nisem baba, da bi doma za pečko sedel
in se tako obotavljal iti v gostilno!, je mrmral Mar-
ko sam za-se in se s tem tolažil.

In v gostilni je pil na žive in mrtve. Tisto nedeljo
je pognal s svojimi tovariši po grlu vso svojo
gotovino, ves svoj ostanek od zaslužka par let.

Ko se je pa ponoči pijan vračal domu, je pel
polglasno svojo: Kaj nam pa morejo . . . Nič nam
ne morejo . . . Kdo more meni kaj? Nihče!

Bilo je tisti dan pred praznikom svetega Petra
in Pavla, ko je pri naši fari „žeganje.“

Marko ni bil že par nedelj v gostilni, ker ni
imel denarja. Na praznik sv. Petra in Pavla pa je
hotel iti na vsak način, ker takrat je vse bolj živo in
veselo, ko se praznuje praznik farnega varuha.

Tuhtal je in tuhtal, kje bi dobil denar. Izposo-
diti si ga je bilo sram; prositi gospodarja ni bi ho-
tel za nič na svetu. Kaj storiti torej? Marku ni pri-
šlo nič pametnega na misel. V spanju se je nemirno
premetaval, pri delu se je večkrat zamislil, kaj naj
dobi denar.

Slednjič — bil je zadnji dan pred praznikom
— mu pade v glavo: vzemi gospodarju. Eden nje-
govih vinskih bratcev mu je nekoč namignil: Če nimaš
svojega, pa vzemi gospodarju, saj ima dosti, in ti pa
tudi več zaslužiš, kot ti on plačuje.

Marku se je zdelo v začetku to nekaj groznega.
Kraški, ne, kraški noče, tat noče biti! A čim bolj je
premišljeval, tem manj grozno se mu je zdelo kraški.
Hm, ali res ne zaslužiš več, kakor mi daje? Saj mu
delam kot črna živina! Lahko bi mi podaril sam več-
sih kako kronico, a je preskóp! No, bom si pa sam
vzel! Ampak — kraški? Ne, tat nočem biti! Pa vse-
eno, kje naj drugače vzamem?

V Marku je divjal hud boj, ali naj vzame ali
ne. Mogoče bi še zmagala dobra vest, da ga ni pot
na njegovo nesrečo pripeljala mimo gostilne.

Z eno besedo: Vse dvoumno in nesramno pisanje liberalnega časopisja je samo voda na nemški mlin. Ali liberalci tako delajo radi kakih kravjih kupčij, ali pa radi politične neumnosti in nezrelosti, tega v sedanjem resnem času, ki zahteva strnjenje vesoljnega slovenskega ljudstva, nočemo preiskovati, dejstvo pa ostane, da pomagajo liberalci s svojo politiko edino-le Nemcem, in zato bo ljudstvo z njimi temeljito obračunalo.

Novi odloki sv. stolice.

Zadnje tedne / se je vse cerkvi sovražno časopisje zopet bavilo z vprašanji, ki so skozinskoz notranja cerkvena zadeva. Iz vseh poročil in člankov se je dal razbrati namen: (diskreditirati, da, osmešiti osrednjo cerkveno vlado in vznevoljiti proti njej širje kroge. Zato je naloga katoliškega časopisja, javnosti pojasniti, kaj da je z novimi rimskimi odloki, ali so obtožbe in nasprotna očitavanja opravičena. Ta namen imajo naslednja izvajanja. Govoriti hočem tokrat o dveh dekretih, ki zadevata takozvano administrativno odstranitev stalno nastavljenih dušnih pastirjev (amotio administrativa sive oeconomica) in pa starost prvoobhajancev.

1. Župniki so redni dušni pastirji / in kot taki stalno nastavljeni. To prizna cerkveno in državno pravo. Svojega mesta ne morejo izgubiti drugače, kakor na podlagi sodnijskega procesa, ki vodi do te obdobje ali konstatira hudodelstvo, ki ga pravo kaznuje z izgubo cerkvene službe. Pripeti se pa lahko, da ni župnik, oziroma stalno nameščen dušni pastir, ničesar zakrivil, da bi se proti njemu uvedel proces in bi se ga odstavilo, vendar ne more sploh več ali pa vsaj na dosedanjem mestu uspešno delovati. To se zgodi lahko po njegovi krivdi, lahko pa je sam popolnoma nedolžen. Ako se noče v tem slučaju prostovoljno odpovedati, mora imeti cerkvena oblast sredstvo, da skrbi za redno pastirovanje. In to skrajno sredstvo je odstranitev, ki se izvrši administrativnim putem, „amotio administrativa ali oeconomica.“ Namen ji ni kazni župnikova, temveč korist vernikov. „Blagor ljudstva“, pravi dekret z dne 20. avg. 1910, „je najvišji zakon.“ To sredstvo nikakor ni novo. Temelji na treh odredbah, ki se nahajajo v „corpus iuris canonici“, ena v Gratianovem dekretu (cap. 39, Causa VII, quaest. 1), dve pa v dekretalih Gregorja IX (prim. J. Hollweck, Die kirchlichen Strafgesetze. Mainz 1899, 156), na nauku kanonistov (in večstoletni praksi. V lavantinski sinodi iz leta 1906, str. 587 nsl. je navedenih več tozadevnih slučajev.

Način postopanja v dosedani postavadaji ni bil določen. Temu hoče odpomoči novi odlok, ki natančno določuje, kako se mora škof ravnati, ako se mora kedaj poslužiti tega sredstva. Nasprotno časopisje je kričalo, da so sedaj župniki popolnoma izročeni samovolji škofovi, da lahko tožbe par nasprotnikov ali par terejalk, kakor je pisal nek dnevnik, povzročijo odstranitev župnikovo. To ni res. Dekret natanko našteva slučaje, v katerih se sme škof poslužiti administrativne odstranitve, določa način postopanja: vse odredbe so skrbno sestavljene in hočejo prepričati, da se zgodi župniku kaka krivica. Da omenim le nekaj: škof mora župnika dvakrat opominjati, ne zasebno, ampak oficijelno, potem ga mora pozvati, naj se sam odpove, nato ga še-le lahko odstrani. Tega vsega ne sme opraviti sam, ampak privzeti mora dva „eksaminatorja.“ Ako javi župnik priziv, se mora izvršiti revizija aktov, in v ta namen mora škof pozvati dva župnika kot svetovalca itd.

Kambič je lepo okrasil hišna vrata, na vrto je naredil senčnico, da ne bo pivcem prevročje, pod je pa posebno lepo okrasil in ga pripravil za ples.

Marka je kar streslo, ko je pomislil, kako lepo se bodo zabavali njegovi sovrstniki, on pa bo moral čepeti doma. Postal je malo, si vse ogledal, da je dobil več poguma, nato pa se obrnil in zamrmral:

— Vzel bom, na vsak način bom vzel! Kdo bi zamudil tako priliko?

Sedaj ni Marko več premišljeval, ali bi vzel ali ne, ampak kako bi vzel gospodarju denar, da ga ne bi ta zapazil. Cel popoldan je mislil samo o tem.

Po večerji se je vlegel na klopico pred hišo, si dal roke pod glavo in se globoko zamislil. Skoraj cele dve uri je tako mislil in tuhtal, kako bi najlažje prišel do denarja. Slednjič je vstal in odšel v hlev spat.

— Torej jutri med rano mašo! Kje ima denar, vem; on bo šel k maši in bo najbrž pustil izbo nezaklenjeno!, je mislil sam pri sebi Marko in se vlegel na dišečo seno.

Spati pa ni mogel. In če je le malo zadremal, takoj je imel hude sanje; orožniki ga lovijo, ker je tat; zdaj ga peljejo uklenjenega; zdaj je v ječi; zdaj pred sodniki, vse zato, ker je kradel, ker je tat.

Marko je zgodaj vstal, ni mogel spati. Hodil je okoli po dvorišču in postopal po vrto. Teško, težko je čakal, da odide gospodar k maši. Počasi so tekle ure, da je nazadnje vendar prišel trenutek, ko je gospodar odšel v cerkev.

Po prstih se je splazil Marko v podstrešno sobico, kjer je spal gospodar in gospodinja. Vrata so bila le priprta.

Tiho je smuknil v sobico, odprl omaro, katero je pustil gospodar odprto, saj se ni nadejal, da bo pod svojo streho imel tatu, ki bi vzel denarnico.

O podrobnostih tukaj ne morem govoriti, spadajo v strokovni list, kjer bom objavil dekret. Čudno je pa, da branijo sedaj župnike listi, ki sicer vedno in vedno napadajo duhovnike in zahtevajo proti njim disciplinarno postopanje: ako bi šlo po njihovem, bi morali biti že skoraj vsi župniki odstranjeni administrativnim putem. Ako govorimo o „odstranjenju“, se ne sme misliti, da zahteva dekret odpust iz službe. V sedmem odstavku so določbe, kako mora škof skrbeti za amoviranega duhovnika, „ali da ga premesti na drugo župnijo, ali mu odloči kako cerkveno službo, ali pokojnino, kakor je pač slučaj in okolnosti.“

Dekret, ki je delo komisije za kodifikacijo cerkvenega prava in ga je izdala konzistorialna kongregacija, ni torej tako strašen, kakor so ga razupili židovski in drugi cerkvi nasprotni listi.

(Konec prihodnjic.)

Dr. Lukman.

Zopet slovenska zmaga na meji.

Št. Ilj v Slov. gor., 15. sept.

Čim hujše pritiska naš narodni in verski nasprotnik na obmejne Slovence, tem tesneje se strnejo neustrašeni čuvaji naše jezikovne meje v močno falango in prečrtajo drzne račune nasprotnikov.

Za vsako občino v šentiljski župniji se bije zadnje čase hud boj, a naši obmejni branitelji, pristaši naše stranke, prodrejo navadno po hudem boju kot zmagovalci. Dolgoletno smoteno delo v Št. Ilju nam je pripomoglo, da so sedaj štiri občine od peterih v naših rokah. Ponosni smemo biti na naše ljudstvo ob skrajni meji, ki res ume braniti svojo in svojega naroda lasti.

Dne 14. septembra so se vršile v občini Ciršak ob Muri občinske volitve. Kakor znano, hoče nemški šulferaj postaviti v tej vasi svojo šolo. Z malo izjemo so se uprli vsi občani tej nakani. V vseh treh razredih je zmagala sijajno naša slovenska krščanska stranka. Izvoljeni so možje, ki nam jamčijo, da bodo vse svoje moči zastavili, da si Ciršak ohrani slovensko in katoliško lice.

V III. razredu so izvoljeni s 36 glasovi: župan Anton Hauc, Fr. Ferk, Al. Ferk in Fr. Šmirmaul. Nasprotniki: Witzany, Mayerbruger, Zechner in pa Morgan so dobili samo po 4 glase. Volit so prišli samo ti-le veliki Nemci: Mayerbruger, šentiljski Fišereder, cirčniški župan Flucher in neizogibni Witzany, vsi drugi so se korajžno poskrili.

Ker v III. razredu niso nič opravili, si v II. razredu niti niso upali nastopiti. Izvoljeni so naši možje s 17 glasovi: Martin Hernah, Janez Stani, M. Hercog in Jurij Kermauc.

Tudi v I. razredu so bili naši možje enoglasno izvoljeni s 7 glasovi. In sicer: Štefan Vaupotič, Peter Lenc, J. Hiršman in J. Reiter.

Z vrlimi možmi v Ciršaku se veselimo te zmage tudi mi. Značilna je ta zmaga posebno v času, ko hoče šulferaj in Südmarka zabiti z nemško šolo in naseljevanjem protestantov zagozdo prepira in nemira med složne sosedo v Ciršaku.

Protestant Gordon, učitelj na nemški šoli v Št. Ilju, je agitiral več dni po Lihočki vasi in pri domačih volilcih, ali ves njegov in njegovih pomočnikov trud je bil zastoj.

Odbit je protestantovsko-nemški naval na naš Ciršak, ki je kot slovenska močna trdnjava ob Muri z narodnimi tamošnjimi branitelji pravi ponos naše Slovenije!

Slava stražarjem ob meji!

S tresočimi prsti je odprl Marko možnjo in — o sreča za Marka — med bakrenim denarjem se mu zasveti zlat, nov cekin. Tega gotovo ne bo pogrešal, ker se mu je pomešal med bakren denar, si je mislil Marko, vzel cekin in ga spravil žep, denarnico pa položil na svoje mesto.

Tiho se je zopet izmuzal iz sobe in odšel po svojem opravilu.

Zdaj pa zdaj je segel v žep, potipal, če ga še ima, nato pa zopet opravljal svoje delo naprej. Pogledal ni, če je cekin deset- ali dvajsetkronski, drugače bi spoznal, da nima ne desetkronskega, in ne dvajsetkronskega cekina, ampak navaden, svetel, nov — vinar!

V svoji razburjenosti Marko ni dosti pogledal, ampak si je mislil: Sveti se kakor cekin, torej je cekin! Tudi mu ni niti na misel prišlo, da bi se morebiti motil.

Samozavestno je hodil cel dan okoli in še bolj samozavestno je stopil po litanijah, popoldne v gostilno. Njegovi prejšnji prijatelji se niso dosti zmenili za njega, ker so mislili, da nima Marko nič denarja.

Ko so pa videli, kako samozavestno je pozval vina, kako možko je zapovedal gošču naj zaigra, so spoznali, da je Marko zopet pri denarju. Pomignili so eden drugemu in sedli k Marku.

V začetku se ta sicer ni dosti zmenil zanje, ko pa so se mu začeli prilizovati in laskati, je postal z njimi zopet prijazen in pili so na njegov račun; plesali so in pili in peli pozno v noč.

— Krčmar, račun!

Oblastno in ponosno je položil pijani Marko pred Kambiča svoj „cekin.“

Kambič ga je vzel, a takoj vrnil.

— Marko, ako se misliš iz mene norčevati, ne bo ti tobrega!

Dr. Anton Mahnič.

Dr. Anton Mahnič, škof krški, je praznoval v sredo dne 14. t. m. svojo 60letnico. Dr. Anton Mahnič se je rodil dne 14. septembra 1850 v Kobdilju na Krasu na Goriškem. Svoje študije je dovršil v Gorici, kjer je postal tudi ravnatelj deškega semenišča. Leta 1897 je bil slovesno inštaliran za škofa krškega.

Dr. Mahnič pomeni mejnik v naši kulturni zgodovini. On je prvi započel boj proti na tih delujočemu liberalizmu. Z neizprosno doslednostjo je razkrinkaval hinavski mlado-liberalizem, ki so ga propagirali v nedolžni obliki beletristike in kritike. Njegov „Rimski Katolik“, ki je bil za Slovence nekaj popolnoma novega, je vzdignil mnogo prahu. Na eni strani si je kmalu vzgojil sicer malo, a odločno četo somišljenikov, na drugi strani je pa vstala cela dolga vrsta skrajnih in strastnih nasprotnikov, ki so se borili z vsemi sredstvi. Mnogokrat se je zdelo v začetku, da bodo nasprotniki vdušili mlado gibanje v kalli, a posrečilo se jim to ni. Od etape do etape je dosledno korakal dr. Mahnič ter si širil teren. Prvi njegov večji uspeh je bil prvi slovenski katoliški shod leta 1892. Nepozabni naš rojak kardinal Missia mu je dal s svojo podporo zaslombo, da je lahko izpeljal težko nalogo. In potem je šlo živahnejše naprej. Naša misel si je pridobivala vedno več tal in je sedaj že skoro popolnoma izpodrinila kvarljivo svobodomiselstvo.

Po prvem katoliškem shodu se je vršil proces izčiščevanja in spopolnitve mirno in dosledno dalje, akoravno je dr. Mahnič zapustil svojo ožjo domovino ter šel med brate Hrvate. Kakor je pa bilo njegovo delovanje med nami epohalne, neminljive važnosti, tako si je začrtala njegova izrazita osebnost nezbrisljivo sled tudi med Hrvati.

„Hrvatstvo“ piše sedaj ob priliki šestdesetletnice:

„Za nas Hrvate ima škof dr. Mahnič mnogo prav neumrljivih zaslug. On je v svoji duši zasnoval in z božjo pomočjo izvedel naše novo katoliško gibanje. On nas je vzdramil iz dolgega duševnega spanja. On dela z vsemi silami, da Hrvaško popolnoma prenovi v Kristusu. Njegova zasluga je, da je naša mladina tako lepo organizirana. On je vzbudil Pijevo društvo, zagovarjal hrvaško katoliško kasino, podpiral hrvaško katoliško časopisje in tiskarno. On je začel izdajati med nami Hrvati edini filozofično-apologetični list „Hrvatsko Stražo“, za katero je napisal dolgo vrsto globokih, praktičnih in organizatoričnih člankov.“

Nadalje piše „Hrvatstvo“ o zaslugah, ki si jih je pridobil dr. Mahnič na vseh poljih za svojo škofijo in omenja tudi mnogotere neprijetnosti, ki jih je moral pretrpeti radi glagolice. List pravi nadalje:

„Škof dr. A. Mahnič je apostol in neustrašljivi borilec za hrvaško misel v Istri. On ne pripusti, da se zatre narodna zavest istrskih Hrvatov.“

„Hrvatstvo“ končuje svoj članek s željo: „Bog dragi poživio nam ga još puno, puno godina!“

Tej želji hrvaškega lista se pridružujemo tudi mi in želimo prvobojevniku narodne, katoliške in pa ljudske misli med Hrvati najboljših uspehov in ko- nečno zmago!

V nedeljo, 18. septemb. vsi v Petrovče!

— Da bi vas vrag, kdo se misli iz vas norčevati? Tu imate cekin, dajte mi ven, kolikor mi gre, drugo imejte pa vi!, je odgovoril Marko.

— Kaj si ob pamet, ali kaj ti je? To vendar ni cekin, to je navaden vinar!

— Ka-a-a-a-aj?, je zazijal Marko in topo pogledal krčmarja.

Njegovi „prijatelji“, ki so pili na njegove stroške, so se hitro izgubili od mize, pač pa so prihrumeli od drugih miz pivci, ledat Markov „cekin.“ In norčevali so se iz ubogega Marka in zbijali iz njega vsakovrstne šale.

Njemu pa je med tem izhlapelo iz glave vse vino, vsa pijanost ga je naenkrat minila. Bled kot zid, pa zopet rudeč kot rak je stal pred svojimi zasmeovalci; najraje bi se bil v zemljo vdrl, tako ga je bilo sram.

— Pa kje si vendar dobil „cekin“?, ga vpraša Kambič.

— Našel sem ga!

— Ni res! Da si ga našel, bi ga natančneje pogledal in spoznal, da je vinar in ne cekin!

— Ne, ne, nisem ga našel, gospodar mi ga je dal!, je lagal Marko.

— Ne laži, tvoj gospodar ni tak bebec, kot si ti! Če bi ti dal on, bi ti dal resničen cekin, ne pa vinar! Povej po pravici, kje si ga dobil?

— I, i, i, no, no, se reče, hm, ne vem!, jecljal je Marko.

— Vkradel ga je!, se oglasi eden pivcev.

Marko je prebledel in omahnil na stol.

— Je že res, je že res, vkradel ga je!, so zahrumeli pivci.

— Pa komu?

(Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

Češki radikaleci.

Klub češko-radikalnih deželnih poslancev je imel včeraj dne 15. t. m. sejo, ki je trajala polne štiri ure.

Na seji so razpravljali o delamoznosti češkega deželnega zbora, o bližajočih se češko-nemških pravnih konferencah in o svojem vstopu v enotni češki klub.

Poslanca Choc in dr. Hajn sta bila proti udeležbi čeških radikalcev na pravnih konferencah. Toda večina je odločila v nasprotnem smislu ter izvolila Choca in dr. Baxo.

Po seji so izdali komunike, v katerem se naglašajo, da češki radikaleci vstrajajo na svojem stališču, nasprotnem vladnim predlogom o administrativni delitvi Češke.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Češko-nemške pravne konference se prično v torek dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Poleg delegatov vseh meščanskih strank bodo na konferencah navzoči namestnik grof Coudenhove, deželni maršal knez Lobkovic in njegov namestnik dr. Urban.

Klub nemških veleposestnikov je imenoval za svoje zastopnike v pravnih konferencah grofa Nostitza in bivšega ministra dr. Baernreitherja.

Nemški delegati bodo imeli v pondeljek dne 19. t. m. pod predsedstvom deželnega odbornika dr. Eppingerja predkonferenco.

Vstop Čehov v ministrstvo.

„Union“ naglašajo po informacijah iz najboljšega vira, da je ozdravljenje desolatnih parlamentarnih razmer mogoče samo v tem slučaju, ako Čehi vstopijo v vladno večino in ako se jim v kabinetu prepuste 3 portfelji.

Preobrat v Dalmaciji.

Politične razmere v Dalmaciji se vedno bolj čistijo in konsolidirajo. Dolgo časa sem je že vladal popoln kaos brezsmotnosti in breznačnosti, odločen nastop svobodomiselnosti, ki je privabil v svoj tabor — volitve v Splitu — dosedaj gospodujočo Hrvaško narodno stranko, je pričel jasni položaj.

Treznejši politiki so pričeli uvidevati, da tako ne gre dalje. Prišlo je do že znanega koraka, poslanca Ivaniševića, ki je izstopil iz Hrvaške stranke. Sedaj se je napravil še korak naprej!

V nedeljo dne 11. t. m. se je vršila v Sibeniku zelo dobro obiskana pravaška skupščina. Govorilo je več govornikov, med njimi državna poslanca Prodan in Dulibič, ter deželni poslanec dr. Druškovič. Skoro vsi govorniki so povdarjali, da mora stranka prava v vsem javnem življenju stati na temelju krščanstva, ker fraza: „vera je privatna stvar“, je neresnična.

Po dogodkih na tej skupščini lahko z mirno vestjo trdimo, da bodo pravaši hodili čoko v roki z mlado krščansko-socialno strujo, in upanje je, da bo dobila politika v Dalmaciji jasno začrtane cilje, ter bo doba meglivosti izginila.

Nova češka šola na Dunaju.

Dunajski Čehi so otvorili včeraj dne 15. septembra v III. okraju novo češko zasebno ljudsko šolo.

Odstop črnogorskega ministrstva.

Ministrstvo je podalo ostavko, ki jo je kralj tudi sprejel.

Kralj Nikola je poveril sestavo novega kabineta zopet dr. Tomanoviču.

Ta je že sestavil novo ministrstvo. Vojno ministrstvo je prevzel general Gjurovič, ministrstvo notranjih del Gjukanovič in finančno ministrstvo Jergovič.

Vsi ostali stari ministri ostanejo na svojem sedanjem mestu.

Dopolnilna državnozborna volitev.

Pri dopolnilni drž.-zb. volitvi v Gablonzu 15. t. m. je bilo razmerje glasov tako-le: socialni demokrat Grubenecker 4776 glasov, nemški radikalec Glöckner 3744, kandidat nemško-nacionalne delavske stranke Prediger pa 1726 glasov.

Treba je ožje volitve, ki se ima vršiti dne 26. t. m. Pri tej bo brez dvoma zmagal nemški radikalec Glöckner.

Zanimivo je, da je bil pri splošnih volitvah 1. 1907 takoj, brez ožje volitve, izvoljen socialno-demokratski kandidat, ki je dobil takrat 5717 glasov.

„Stranka prava.“

Včeraj dne 15. t. m. se je vršila v Zagrebu sijajna skupščina Starčevićeve hrvaške čiste stranke prava in pravašev okrog „Hrvatstva.“

Na skupščini se je doseglo popolno soglasje in sta se stranki med viharji navdušenja združili. Med splošnim odobravanjem se je sprejelo več resolucij. V prvi se je sklenilo, da se fuzionirana stranka imenuje Stranka prava, ter bo stala na temeljnem programu pokojnega dr. Anta Starčevića.

V drugi se je določilo, da bo strankino delo na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju baziralo na krščansko-socialnih idejah.

Tretja resolucija se glasi: „Stranka prava jemlje v poštev, da se enotni hrvaški narod deli v

več veroizpovedanj, zato hoče spoštovati, akoravno stoji sama neomahljivo na katoliškem temelju, versko prepričanje vseh zakonitih veroizpovedanj in omogočuje tudi drugovercem, da sodelujejo v stranki za oživotvorenje programa iz leta 1894.“

V četrti resoluciji je izraženo načelo, da se zahteva v vseh cerkveno-pravnih vprašanjih za katoliško cerkev popolno avtonomijo.

V peti je določeno, da se opira Stranka prava na dosežanje oboje-stranske organizacije, vodstvo pa obstoji iz 8 članov, ki jih voli skupna skupščina.

Da bo enotnost stranke dokumentirana tudi na zunaj, se združita dosedanj glasili „Hrvatstvo“ in „Hrvatsko pravo“ v en organ z imenom „Hrvatsko pravo.“ Tudi manjši listi se bodo združili.

Upajmo, da se počasi na Hrvaškem zjasni.

Gonja proti don Franu Ivaniševiću.

ki je izstopil iz Hrvaške stranke in vstopil v Stranko prava, se nadaljuje.

Izvršilni odbor Hrvaške stranke je na nedeljski seji sklenil proti don Ivaniševiću dvigniti javen protest, ker slednji noče položiti mandata, ki ga je dobil iz rok Hrvaške stranke.

Gospoda pri tem pozablja, da je bila ona tista, ki je snedla prvotno izrečeno krščansko načelo Hrvaške stranke, ko se je prodala Smodlakovski demokratski stranki, in bi bila njena dolžnost ljudstvu vrniti vse njene na krščanskem programu pridobljene mandate.

Gospodu Ivaniševiću so pa njegovi volilci izrekli zaupnico.

I. poučno leto dež. kmet. šole v Bezovji pri St. Jurju ob juž. žel.

V čast kmetovalcem Spodnje Štajerske bodi omenjeno, da so baš oni vedno posebno uvaževali kmetijski strokovni pouk. To dokazujejo razni zavodi v deželi in zunaj nje, ki so bili navadno v pretežni večini obiskani od spodnještajerskih mladeničev. Naravno torej, da se je pojavila želja po domačem zavodu s poukom v materinščini. Tej želji je deželni zbor in odbor vstregel ter ustanovil kmetijsko šolo v St. Jurju. Potreba tega zavoda sledi iz navedenih dejstev, njega korist za svoj delokrog se bode pokazala v teku let. Slednja je stvar prihodnosti. Za sedaj samo suha dejstva na podlagi preteklih pojavov.

Nova kmetijska šola naj bi se otvorila (že novembra minolega leta. Z 1. oktobrom je bil pa še le imenovan ravnatelj in strokovni učitelj. Vsa poslopja so bila še-le v pol-gotovem stanju. Tej napravi trebalo je tudi še vdahniti takorekoč dušo. Pri takih razmerah bi niti čarodej ne mogel pravočasno začeti z rednim poukom. Do novega leta so bila vendar poslopja za silo toliko dodelana, da se je smatralo za mogoče, spraviti učence pod streho. O kaki dovršenosti pa tudi tedaj še ni bilo govora; še niti dandanes ne. Globoki prekopi okoli hiše, povsod rokodelci in drugi stavbinski delavci, počasno dospelje pohošstva itd. so bili otvoritvi in pouku nasprotujoče ovire še več mesecev.

Zanimanje za šolo je bilo precejšno. Prošenj za sprejem v šolo se je v jeseni lanskega leta (vključno velikim negotovosti) vložilo 42. Od teh prosilcev se jih je sprejelo 26, izključno kmečkih sinov. Po starosti so šteli ti od 17 do 26 let. Svojo predizobrazbo so si pridobili večinoma le v dve- ali večrazrednih ljudskih šolah. Le eden je dovršil meščansko šolo, drugi pa spodnjo realko. Vsi so bili Štajerci iz okrajev: Celje, Šmarje, Sevnica, Brežice, Šoštanj, Slovenska Bistrica, Marenberg, Ptuj, Ormož in Ljutomer. Prvi tečaj je začel potem, ko je bila nova šola dne 4. januarja t. l. blagoslovljena.

Poučevalo se je teoretično v zimskem tečaju po 27, v poletnem pa 24 ur na teden.

Poučevalo se je v sledečih predmetih:

1. nadaljevalnih: slovenski jezikovni pouk z ozirom na domačo zgodovino, zemljepis in poslovno spise, računstvo, geometrija in risanje.

2. osnovnih: fizika, kemija, kmet. rastlinstvo, kmet. živalstvo.

3. strokovnih: poljedelstvo splošno in posebno, travništvo, gozdarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, mlekarstvo, živinoreja, živinozdravništvo, kmet. gospodarstvo in knjigovodstvo, zemljičarstvo in niveliranje.

4. postranskih: nemščina, petje.

Teoretičen pouk se je nadaljeval in izpopolnjeval s praktičnim, in sicer z delom, ki se je upoštevalo kot za kmetovalca zelo važno učno sredstvo, z raznimi postranskimi, za učence važnimi koristimi.

Teoretično so poučevali poleg ravnatelja in strokovnega učitelja še 4 pomožni učitelji. Delo sta vodila pod ravnateljevim navodilom in nadzorstvom opravnik in vrtnar. Pouk v šoli in delo je trajalo od 6., oziroma ½6. ure zjutraj do 7. ure zvečer s primernimi odmori za okrepčanje.

Smoter pouka je bil, kar mogoče v kratkem času izvežbati mladeniče za njih poklic, jih odgojiti za dobre, razsodne prihodnje gospodarje. Geslo je bilo, raje manj, pa temeljito. Zlasti stvarno na prakso naslonjen naravoslovni pouk je imel namen, spraviti učence do zmožnosti premišljevanja in razsodnosti. Ena pametna misel gospodarja več koristi, nego 100 neumnih receptov, kakoršni se ljudem preobilo krat vsiljujejo. Učenci, ki so prišli v zavod z resno voljo se kaj priučiti, so imeli priliko za to. Površneži, du-

ševni in telesni lenuhi, pa itak ne slišijo v zavod s tako kratkodobnim poukom. Oni naj raje ne silijo v njega. Od dobrega semena dobra žetev, plevel pa le omejuje drugim prostor in razvoj.

Za jako važno se je smatralo, da se širi učenecem obzorje z izleti, da se pouk še nazorneje vstvari, kakor je to mogoče v zavodu samem. Dasiravno ni bilo v tem letu še sredstev za take izlete, vendar se jih je nekaj napravilo in sicer:

1. V Celje, kjer so spoznavali učenci vsled prijaznega dovoljenja c. kr. okrožnega sodišča in prijaznih pojasnil dotičnih gospodov uradnikov zemljiško knjigo, državno gozdarsko drevesnico, deželno sadno drevesnico itd.

2. Peš čez Svetino v Laški trg. Med potom so se jim pojasnjevali naravni in gospodarski pojavi; v Laškem trgu so pa imeli priliko natančneje spoznati podjetje, ki je s kmetijstvom v raznem oziru v tesni zvezi: pivovarno. Saj se tam pojavi, ki se v delokrogu kmetovalca vedno vršijo in so za njega zelo važni, katerih se pa navadno prav ne zaveda, tehnično izkoriščajo.

3. V Celje k premiranju bikov. Ob tej priliki so si ogledali tudi mestno klavnico, nje hladilne naprave itd.

4. Na Planino na sejm. Sejmi na Planini se štejejo med najimenočnejše daleč na okoli in na takem sejmu najde prihodnji živinorejec mnogo več zanimivega, kakor bi našel samo v šoli. Pa tudi gozdi in zlasti novi nasadi tamošnje grajščine nudijo marsikaj zanimivega.

5. V Ptuj; od tam na pristavo grofa Herbersteina in posestvo štajerske hranilnice iz Gradca v Podlehnik. Na eni strani pridelovanje žita v velikem obsegu in tudi živinoreja, na drugi strani zlasti specialno živinoreja in vzorno sadjarstvo ter kletarstvo. Povsod obilo zanimivega. Vsem prijateljem šole, ki so blagovolili pospeševati učinek teh izletov, bodi izražena najiskrenejša zahvala.

V teku leta je bilo več obiskov. Med temi jih je bilo nekaj namenjenih nadzоровanju šole, tako od deželnega odbora in od c. kr. poljedelskega ministrstva, nekaj proučevanju razmer in sestroju šole od deželnega odbora moravskega, največ pa zanimanju za kmetijstvo in šolo, tako od nekaterih nadaljevalnih šol (Sevnica in Slivnica), od kmetijske podružnice Št. Jurij, gospodinske šole Teharje, učiteljskega iz Maribora, učiteljev o priliki 40letnice ter še mnogo posameznih kmetovalcev. Ti obiski so dokazali živo zanimanje za zavod.

Dne 27. avgusta se je zaključil z javno skušnjo prvi tečaj. Od prvotno sprejetih 26 učencev se je vdeležilo tega izpita 24. Dva sta bila v teku leta izključena. Govorice o ničvrednosti šole, o nameravanem izstopu večine učencev takoj v početku radi nje nepopolnosti itd. so s tem ovržene. Nasprotno so pokazale skušnje, da so učenci v tako kratki dobi kljub mnogim začetnim težavam mnogo pridobili, da so svoj čas na zavodu zelo plodonosno porabili, da so si pridobili zmožnosti, ki bodo napredek našega kmetijstva zelo pospeševale.

Za prihodnje leto je pot že vglajena, šlo bode že lažje. Spopolnjevanje bode naglo sledilo prvemu vstroju. Prijatelji šole in sploh tisti, ki pošiljajo učence, so pa naprošeni, da posebno vpoštevajo sledeče: Pri kratkodobnosti učnega tečaja (10 mesecev) se zamore učenec dovolj za svoj stan priučiti le, če je marljiv in razumen, če se res za stvar zanima. Torej le marljive, razumne in resne učence! Radi boljšega izbiranja je najboljšo, da se oglasijo prosilci osebno pri ravnateljstvu. Elementov, ki znabiti mislijo, le eno dobo na javne stroške preživeti, ali si s temi nauki kako drugo poč ugledati, ali ki mrzijo delo in pričakujejo tu le udobno življenje, nikar v ta zavod! Za težaven, trudapolen stan se treba s trudom pod stroгим navodilom pripravljati, toliko lažje bode šlo pozneje, toliko večje in izurjenjše moči se bodo lotile dela s težavami se igraje.

Ravnateljstvo štajerske deželne kmetijske šole Št. Jurij ob juž. žel.

J. Belle m. p.

Dekliški shod pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Ob skrajno neugodnem in deževnem vremenu je prišlo do 500 mladenk na dekliški shod. Če bi nam bilo nebo milo že v soboto ali vsaj še v nedeljo zjutraj, bi bil to pravi tabor naše slovenske žepske mladine. Pretežna večina je bila seveda iz Slovenskih gor, zastopana je pa bila častno tudi Ščavniška dolina, kakor zlasti daljno Mursko polje.

Cerkveni govor je imel častiti gospod kaplan Bosina, ki je razlagal pomen Marijinega imena z ozirom na dekliško življenje.

Slovesno sveto mašo je opravil velečastiti gošpod p. gvardjan Nikolaj Meznarič.

Zborovanje je s pozdravom otvoril in vodil gošpod kaplan Bosina. Opravičil je vsled bolezni zadržano voditeljico Z. S. D. Anico Krenovo iz Št. Ilje, ki je poslala pozdrav, želeč shodu obilo božjega blagoslova.

Vlč. gospod p. gvardjan: Ker vem ceniti važnost Marijinih družb in upoštevam pomen dekliških zvez, želim tudi vam dobrega duha, vas pozdravljam in kličem: dobro došle!

Amalija Ferlan pozdravi shod v imenu trojiške dekliške družbe. Bog se veseli nad čistim rodom, ta-

ko tudi jaz, ker vem, da ste prišle iz čistega namena.

Androjna Marija, Sv. Jurij v Slov. goricah, govori o obrambno-izobraževalnem delu slovenske mladenke. Branimo svojo rodno zemljo, svoj jezik, naše lepe šege in navade. Tudi žrtvujemo gmotno za obrambo domovine. Za to delo se pa vneto pripravljamo in izobrazujemo, da se Slovenci tudi naravno ohranimo krepke in zdrave.

Bezjak Terezija, Vurberg: Kar so bili nekdanj Turki, to so novodobni sovražniki. Vžigajmo v svojih dekliških srcih ogenj ljubezni v obrambo vere in domovine.

Peršak Frančiška, Sv. Križ pri Ljutomeru: Dekletom moje globoko pomembne pozdrave Marijinih družb.

Kocuvan Zalika, Sv. Trojica: Branimo Slov. gorice z mečem uma in izobrazbe. Izobražen rod je temelj domovine.

Topolnik Alojzija, Sv. Jurij ob Ščavnici: Ljubezno do Marije in do sv. Trojice nas je privedla sem. Mariji za imendan' podajmo venec krščanskih čednosti.

Šket Roza pozdravi v imenu kamniške dekliške zveze.

Nemec Trezika, Sv. Jurij ob Ščavnici, povdarja važnost slovenske mladenke in njeno delo za ljudstvo. Naši predniki so delali čast Slovenskim goricam. Bodimo njih vredne naslednice.

Polanec Marija, Sv. Anton, v nena mladenke za čednostno dekliško življenje. Poštena mladost bo najlepši spomin tudi še v visokih letih.

Tikvič Pavlina, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, govori, kako naj bodo slovenske mladenke po vzgledu hrabrih Blejk, srčne in vstrajne v obrambi domovine.

Belec Rozalija, Sv. Jakob v Slov. goricah, pri naša pozdrave šentjakobske dekliške zveze.

Frlinc Roza, Sv. Jurij v Slov. goricah, govori o ljubezni, ki jo naj dejansko goji slovenska mladenka do rodne matere, do domovine in do Marije.

Razboršek Terezija, Kamnica: Če bomo zveste Mariji, bomo tudi koristile domovini.

Horvat Marija, Sv. Jurij ob Ščavnici, izvaja: Marijine družbe in dekliške zveze so temelj pravemu napredku, so šola značaje in tako dajajo domovini vrlih in krepostnih hčera.

Muršec Marija, Sv. Rupert v Slov. goricah: Branimo vedno in povsod svojo dekliško čast in dostojanstvo.

Klobasa Amalija, Sv. Benedikt v Slov. goricah: Naše delo bodi posvečeno Bogu v čast in Mariji v proslavo, potem bo tudi koristno naši domovini.

Šmigovec Cilika, Negova, povdarja pomen dekliških zvez. Vsaka župnija bi morala imeti v dekliški zvezi zbrane svoje mladenke.

Roškar Marija, Sv. Jurij v Slov. goricah, priporoča stanovitost v dobrih dekliških sklepkih, ki naj rodijo banje sadove.

Častiti gospod kaplan Ratej, Sv. Jurij ob Ščavnici, povdarja, naj vse naše delo preveva pravi verski duh in oživlja katoliško prepričanje.

Častiti gospod kaplan Bosina: Mladič, porabite pri svojem delu za Boga in domovino svoj bister um, ki vam ga je dal Stvarnik. Ohranite si plemenito srce, ki naj odseva v čisti značajni delavni ne-sebičnosti. Z železno, krepko voljo naprej čez vse ovire in zapreke zasramovanja in obrekovanja, v varstvu božjem in imenu Marijinem.

Zaključil se je pomemben shod, ki se je vršil ob najprijetnejšem vremenu. Stara, častitljiva lipa je gotovo s ponosom gledala na to navdušeno četo slovenskih mladenk, je s ponosom poslušala njih govore, ki jih jim je narekovala goreča ljubezen do Boga, Marije in domovine, se je s ponosom čudila krasni slovenski pesmi, ki je odmevala iz jasnih dekliških grl. Ne bo zgubljena domovina, še vedno bodo Slovenske gorice ponos slovenske zemlje, dokler bomo imeli vrlo, krepostno in za naše svetinje navdušeno mladino. Po shodu je bil še cerkveni nagovor.

Častiti gospod kaplan Kaučič od Sv. Benedikta je govoril mladenkam o najlepših dveh čednostih: o ponižnosti in čistosti.

S slovesnimi večericami je bil končan ta za našo ožjo dekliško organizacijo pomemben dan.

Raznoterosti.

Zdravnik dr. Jankovič se odpelje dne 19. t. m. v deželni zbor in bo med zasedanjem samo ob nedeljah ordiniral.

Izpremembe v frančiškanski provinciji. Maribor: P. Severin Korošec, gvardjan, P. Val. Landerhoff, vikarij, P. Salezij Vodošek, subsidijarij. — Sv. Trojica: P. Elekt., vikarij. — Nazaret: P. Kerubim Tušek, gvardjan in župni upravitelj, P. Norb. Sušnik, vikarij. — Brežice: P. Bernard Jamar, vikarij. — Ljubljana: P. Regalat Čebulj, P. Salvator Zobec, subsidijarij. — Sveta gora: P. Kapistran Erlin, vikarij, P. Vladimir Bobek. — Novo mesto: P. Kornelij Petrič, vikarij, P. Beno Staruss, P. Tomo Ottavi, učitelj. — Kamnik: P. Ananija Vračko, gvardjan, P. Feliks Tavčar, vikarij in katehet, P. Maks Brelih. — Pazin: P. Alfonz Furlan, gvardjan, P. Krizogon Tister, vikarij, P. Leonard Kalac. — Gorica: P. Kajetan Kogej, gvardjan, P. Aleksander Vaypo

tič, vikarij, P. Fruktuoz Frank. — Brezje: P. Kalist Medič, P. Otokar Aleš, P. Blaž Farènik. — Vič: P. Arhangelj Appej, katehet. — Žabnica na Koroškem: P. Adolf Čadež, praeses, P. Ladislaj Jeglič. — O. Ciprijan Napast gre na kolegij sv. Antona v Rim, o. Gratus Kostanjšek pa na lovinjsko univerzo v Belgiji.

Dunajska lovska razstava. Listi poročajo, da bo trajala lovska razstava do 16. oktobra 1910.

Enoletni vojaški prostovoljci. Zadnje dni se je poročalo, da se namerava odpraviti enoletna prostovoljna vojaška služba v naši armadi. Od merodajne strani se pa po poročilih listov ta vest zanikuje.

Politične „značajnosti“. Sicer se vsesih trdi, da se doseže v politiki kak uspeh samo s taktično neodkritosrčnostjo in intrigiranjem; a mi vseeno menimo, da je to načelo krivo. Drži se pa teh principov še vedno marsikak politik pri svojem političnem delu. Tako n. pr. je naš dični hofrat Ploj dne 8. avgusta predlagal župana Hribarja v nepotrđitev. Dne 14. avgusta je bil zopet v Ljubljani. Mladini so bili hudi in korajžni hofrat se jih je zbal. Akoravno je vedel, da je že prepozno, je vendar pisal ministru Haerdtlu znano ekspresno pismo. Zato, da bi se zakril faktični položaj ter bi javnost nič ne zvedela o že dovršenem mešetarjenju, je bil baron Haerdtl tako srečen, da je dobil od hofrata ljubeznivo pisemce. Označbe za tako politično dvostransko, javnost slepilo igro pač ni težko najti. Nekaj podobnega ve poročati o odkritosrčnem hofratu „Slovenec“ od 14. t. m. Pod šifro: „Blamirani hofrat v skripcih“ pove med drugim to-le:

„Ploj je predsednik „Saveza južnih Slavena“, Hribar član tega „Saveza“, in opozicionalec Ploj se ni prišel pogajati v Ljubljano s članom svojega kluba, Ivanom Hribarjem, o katerem je vedel, da je predsednik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, ampak se je šel pogajati radi stvari, ki je eminentna stvar narodno-napredne stranke, — s Tavčarjem in Trillerjem, ki nista člana njegovega kluba in tudi ne predsednika izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke. — Tudi temu hofratovemu koraku je gotovo kumovala najizrazitejša politična „značajnost“.

Hinavci. Dne 31. januarja je „Narodni Dnevnik“ pisal z ozirom na obstrukcijo v dež. zboru „Ako bi se dala naša klerikalna deželnozborska delegacija z Judeževimi groši podkupiti, večna ji sramota.“ Ravno ti liberalci pa sedaj že par mesecev intrigirajo proti slovenski obstrukciji in glavni argument proti nam jim je: denar. Najprvo so trdili, da smo oškodovali učiteljstvo za 3 milijone, potem se je reklo in zlobno namigavalo, da trpi dežela radi našega boja obšutno škodo, končno so poročali o 200.000 K, za katere so baje oškodovali poslanci S. K. Z. naše vinarne gradnike. Pri vsej nesramnosti teh trditvev je vendar značilno, kako gre liberalnim sebičnejšem vedno le denar po glavi. Videti je, da bi liberalci kaj radi prenašali „večno sramoto radi Judeževih grošev“, samo nobeden jim jih ne ponudi, ker so preveč brezpomembni.

Liberalno-učiteljska narodnost. Komaj smo izvedeli, da so liberalni učitelji zatajili pred celim svetom svojo narodnost z zahtevo, da ostanejo rajje pod nemškimi šolskim svetom, ker bi pri slovenskem oddelku šolskega sveta morebiti imeli katoliško-narodni možje večino, že izvemo drugo slično stvar. Dočim v krajih, kjer so slovenske in nemške šole, nemški nadučitelji kar love slovenske otroke, se nahaja v Celju g. Armin Gradišnik kot nadučitelj na slovenski okoliški šoli, ki je odganjal slovenske otroke od te šole, češ, da niso iz domačega šolskega okoliša. Potem se ni čuditi, če so nemške celjske šole prenapolnjene!

Plojeva pota. V pravdi dr. Tavčar—dr. Triller contra Ribnikar je prišlo na dan marsikaj zanimivega o zamotanih hofratovih potih. Najprvo konferira Ploj z ministrom Haerdtlom, a se ne potegne prav nič za člana svojega kluba, ter za avtonomijo slovenske prestolnice, potem prezre načelnika liberalne stranke Hribarja in se pogaja s Tavčarjem in Trillerjem, zatem predlaga od lastnih ljudi obglavljenega Hribarja v nepotrđitev, par dni pozneje pa piše ministru Haerdtlu ekspresno pismo, v katerem ga junaški obstrukcionista prosí, naj predloži Hribarja v potrđitev, a to ne radi principa avtonomije, ampak radi razburjenja mladine. (Taka politika more nam Slovincem le škodovati, ker nas smeši in daje vladi pravico, da nas briskira. Odgovorev za to pa je v prvi vrsti hofrat Ploj, ki je kot načelnik „Saveza“ glavni predstavitelj te politike vijugastih potov in boječe nedoslednosti.

Čudna prijatelj. V aferi Hribarjeve nepotrđitve je imel, kakor znano, tudi Ploj svoje roke vmes in je — mešetaril. Delal je pa to nasproti Hribarju, članu njegovega „Saveza“ z neko brezobzirnostjo, ki mora osupniti vsakogar. Šlo se je za Hribarjevo nepotrđitev, a vladni mešetar Ploj je konferiral s Tavčarjem in Trillerjem, ter se je kar določilo, da Hribar ne sme biti več župan. Hribarja se je v tej njegovi osebni zadevi smatralo za „luft.“ Mešetarji so pač vedno enaki, če mešetarijo proti nasprotnikom ali pa za somišljenike, in čudno morajo biti prijateljske vezi, ki vežejo člane Plojevega kluba.

Proti frazerjem! Človek, agrarec, bi iz kože skočil, če mora občutiti, kako frazerji so nekateri organi, ki se bavijo z agraričnimi vprašanji. Tu se hvali vlada, kako jo zanima vprašanje o zboljšanju pašnikov, tam se razpišejo subvencije za zboljšanje pašnikov itd. itd. In vse je le humberg, (ali pa tiči nacionalna nadutost za vsem. Mi pa rečemo, če nas bodo merodajni agrarni krogi magari tudi tam v

Gradcu še zanaprej za norea imeli, bomo vso njihovo delovanje prav osvetlili.

Dobavni razpis. Vojna uprava kupi po trgovskem običaju za Gradec 300 stotov posteljne slame; za Maribor 1200 stotov slame za nastil; za Celovec 500 stotov slame za nastil, 250 stotov posteljne slame; za Beljak 1500 stotov slame za nastil; za Ljubljano 800 stotov slame za nastil, 100 stotov posteljne slame; za Gorico 1500 stotov slame za nastil, 150 stotov posteljne slame; za Pulj 600 stotov posteljne slame. — Tozadevna zagotovljena obravnava se vrši dne 20. septembra 1910 pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu. Kolekovane ponudbe morajo biti do najkasneje 9. ure pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. O slavni mariborski požarni brambli se slišijo zelo zanimive vesti. Ako so resnične, potem spada naša požarna bramba veliko bolj v Višnjo goru, kjer imajo priklenjenega polža, kakor pa v Maribor. Evo vam najnovejši slavni čin: Pred par dnevi je gorelo pri Janžekoviču v Leitersbergu. Mariborska požarna bramba je bila poklicana, a možje so se tako počasi obračali, da so prišli ven, ko je že vse zgorelo. Povedali smo premalo. Počasnost je bila še večja. Požarni brambi je prišel že med potoma nasproti sel, ki je povedal, da se ognjegasci lahko vrnejo, ker je itak že vse pogorelo. — Hitrost pa taka!

Maribor. Pozor! Neka ženska se klati po mestu in dela propagando za lutriš vero; obiskuje navadno priproste in ubožne ljudi. Tako je došla pred 14 dnevi k neki prav ubožni rodovini ter ji obetala vse mogoče podpore, če pristopijo k evangeličarjem; obeča denar, obleko in vse bode zastoni! Mati, četudi boleha, ubožna, pa ni hoteia prodati svojih nedolžnih otročičev, ter je zapeljivko napodila. Tako prav; vera je več vredna, ko jankica ali šolni. — Ta protestantska agitatorica leta po ulicah, nosi zapisnik različnih ljudi in berači denar, ter se spozabi tudi h katoličanom. Nedoržen berač pride v zapor, če ga pri takem poslu zasači policaj. Ali pa zoper dušne roparje ni nobene pomoči?

Iz šole. Suplent gospod Davorin Volavšek je premeščen iz mariborske gimnazije v Ljubljano.

Nova šola. V Melji namerava mestni svet ustanoviti novo ljudsko šolo, ker so vse dosedanje ljudske šole prenapolnjene.

Nesreča na glavnem kolodvoru. Danes dne 16. septembra zjutraj ob 1. uri je na glavnem kolodvoru padel pod železniški voz zavirač Jakob Winter. Padel je tako nesrečno, da mu je voz odrezal pod kolenom levo nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Porotne obravnave. Dne 26. septembra pride pred porotnike Anton Eckart zaradi uboja, predseduje višji sodni svetnik Morocutti. — V torek dne 27. septembra: Alojzij Borgnolutti, uboj, predseduje dr. Fraidl.

Pastor Mahnert — turist. Prihodnjo nedeljo dne 18. t. m. napravijo mariborski protestanti izlet na Pohorje. Mahnert namerava opraviti vrh Pohorja, v bližini Sv. Bolfenka, lutrovske službo božjo.

Pogreša se že od dne 5. septembra 16letni Fr. Mašer, trgovski vajenec v Mariboru. Sumi se, da se je ponesrečil.

Dijaška kuhinja v Mariboru. Letošnji občni zbor „Dijaške kuhinje v Mariboru“ bo prihodnji torek, dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne v stanovanju p. o. gosp. predsednika stolnega dekana dr. Ivana Makarja z običajnim vspremem. Vabimo vse ude, da se ga gotovo udeleže. — Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Odbor.

Celjske novice.

Dij. kuhinji v Celju so darovali od 28. aprila do 12. septembra sledeči dobrotniki: Celjska posojilnica 600 K, Savinjska posojilnica v Žaleu 25 K, hranilnica in posojilnica Šmarje 120 K, prof. dr. Dolar 1 K, prof. Anton Jošt 2 K, posojilnica v Konjicah 50 K; Fr. Natek, poštni oficijal v Celju 2 K, dr. Juro Hrašovec 9 K 90 vin., dr. Juro Hrašovec v kazenski zadevi 5 K; sodna poravnava dr. A. Lenart proti Ant. in Art. Brežnik radi razzaljenja 10 K; Radovan Brežič od abiturijentske, slavnosti ostalih 20 K 76 vin.; dr. Jos. Kolšek, odvetnik v Laškem, kot prispevek za dijaški izlet 20 K; Peter Majdič, mesto venca umrlemu Valentinu Južna v Sv. Jurju ob Taboru, 15 K, Brezovnik Anton, trgovec v Vojniku, dve vreči krompirja; J. Krajnc, notar v Šmarji, mesto venca pokojnemu g. Stupica, 10 K, Juro Naglav, Trbovlje, 5 K, M. Wutt, c. kr. davkar, nabral 56 K 12 vin.; Terezija Sentak, posestnica na Vranskem, mesto venca pokojnemu g. Josipu Žigan iz Žalca, 6 K, prof. M. Suhač 10 K, dr. Al. Brenčič iz sodne obravnave V VI. 441-10, 10 K, Južno-štajerska hranilnica v Celju 1000 K za leto 1910. — Vsem darovateljem iskrena zahvala!

Na dež. meščanski šoli je sprejetih v I. razred 71 učencev, v II. 48, v III. 37. List „Deutsche Wacht“ poroča nadalje, da je prosila učiteljska konferenca, naj ustanovi deželni odbor paralelko k I. razredu, ker je 71 učencev preveč za en razred, kakor je tudi dozda zlasti v zadnjih letih bil vedno prenapolnjen ta razred. Če čitamo to poročilo, se moramo tem bolj čuditi gorečnosti, da je dr. Link poslanec

dr. Verstovšku rekel: „Če je preveč učencev, naj se jih nekaj odpošlje.“ Ali smo še v pravni državi? Na deželno meščansko šolo v Celju mora biti sprejet vsak štajerski otrok, če ima določeno starost in napravi sprejemni izpit. Učitelji te šole so pred državo prisegli, da bodo v šoli vestno in pravično nastopali, torej tudi pri sprejemnem izpitu. In ti učitelji so po svoji vesti sprejeli 71 učencev in po svoji vesti zahtevajo ti in naši poslanci paralelko za I. razred, ker je le takrat mogoč reden in uspešen pouk. Zdaj pa pride neki Link in pravi: „Paralelke ne damo, če je preveč učencev, naj se jih nekaj odpošlje.“ Bolj logično bi skoro še bilo, če bi rekel: „naj se jih nekaj ubije,“ in radovedni smo, če bi dal Link svojega otroka, če jih kaj ima, ubiti zato, da ne bo treba paralelke. Nemška nestrpnost presega že vse meje. Ti Linki mislijo seveda škodovati najprej Slovincem. A s tem, da se ne dovolijo paralelka, so oškodovani istotako nemški otroci. Sprejemnega izpita tudi nemški otroci niso napravili. Videli smo enega nemškega fanta, ki je pretakal debele solze, ker ni napravil izpita. Ker prihaja vedno preveč otrok, se menda jako strogo po strogih predpisih zahteva pri sprejemnem izpitu. Če bi bila dovoljena paralelka, bi se lahko bolj milo postopalo, ker je pri razdeljenih razredih pričakovati, da bodo tudi slabiji učenci dosegli učni cilj, dočim pri prenapolnjenem razredu to ni mogoče. Pričakujemo, da naši poslanci to vzgojeslovno modrost od naših grošev živečega dr. Linka razkrinkajo v deželnem zboru ter od deželnega odbora še ponovno zahtevajo, da se ta paralelka ustanovi.

Celje. Namesto učitelja Aistricha je deželni odbor imenoval Franca Hindla na celjski meščanski šoli.

Ptujske novice.

Sejem v Ptuj. Na sejem, ki se je vršil dne 7. t. m., se je prignalo 210 konjev, 1261 glav goveje živine in 1240 svinj. Cene so bile: pri bikih 56—64 K 100 kg, pri volih 72—78 K 10 kg, pri kravah 48 do 70 K 100 kg, in pri svinjah 96—1 K 10 vin. kg žive teže. Prodala se je skoro vsa živina. — Prihodnji konjski, goveji in svinjski sejem se vrši dne 21. t. m.

Drugi kraji.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V rproslavo 80letnice rojstva Nj. veličanstva presv. vladarja Frana Josipa je sklenilo prostovoljno gasilno društvo jurjevsko sezidati novo, lično spravišče gasilnega orodja, ker do sedanja staro in zanemarjeno nikakor ni več služilo svojemu namenu in potrebi. Delo je prevzel domači stavbenik gospod Fr. Holc. S stavbo se je takoj pričelo in bo kmalu dogotovljena.

Konjice. Dekliški shod se vrši dne 25. septembra t. l. pri Materi Božji na Brinjevi gori. Ob 10. uri slovesno opravilo. Slavnostni govor ima č. g. dr. Hohnjec, profesor iz Maribora. Po opravilu je shod na prostem pri cerkvi. Govorile bodo dekleta iz raznih župnij cele konjske dekanije. Dekleta, na noge! Udeležite se tega shoda v polnem številu; naj ne izostane nobena brez važnega vzroka, da se navdušite za versko in narodno delo in ogrejete za prelepe vzore slovenskih deklet! Po shodu bo ustanovitev odbora „Slovenske Straže“ za župnijo Zreče.

Na Teharjih so pri občinskih volitvah zmagali nemškutarji v I. razr. z 1 glasom, v II. razr. z 11 glasovi, in v III. razredu z 72 glasovi večine. Odvisnost od tovarne jih je veliko premotila, poleg tega pa še nemškutarska laž, da misli g. župnik v slučaju slovenske zmage na občinske stroške zidati župnišče, upeljati vodovod in elektriko. Zato so raje klečeplazili pred protestantovskim Ambrožičem. Tudi komisar dr. Brešar je bil v družbi z dr. Ambrožičem!

Dobrna. Občni zbor kmetijske podružnice dne 11. septembra t. l. se je dobro obnesel. Blizu 100 udeležencev je z velikim zanimanjem poslušalo predavanje g. potovalnega učitelja Franca Goričana. Predsednik je imel prav, da se je g. predavatelju zahvalil. Posebno je bilo veselo, da so izpraševali zborovalci tako živahno g. potovalnega učitelja o kmečkih zadevah. Predsednik je primerno opozarjal navzoče na kmetijsko šolo v Št. Jurju in gospodinjstvo šolo v Teharjih. „Moli in delaj!“ to dvoje se naj spopolni z „uči se!“ da se naj rek glasi: „Moli, uči se in delaj!“ Pregovor: „Ženska tri ogle hiše podpira“, je resničen, a resničen je tudi ta: da „Slaba gospodinja štiri ogle podira“. Žalostno je posebno to, da se naše ženske tako malo brigajo za napredek in so strašno nazadnjaške, posebno, kar se tiče umne in snažne živinoreje. Tudi v naših hišah pogrešamo marsikaj, kar bi bilo potrebno: Gospodinjstva šola je za naša dekleta največje važnosti. V kratkem bo odborova seja sklenila jako važne resolucije.

Sv. Bolfenk pri Središču. Ploj je razobesil lepake, da bo imel pri Veliki nedelji in pri Sv. Bolfenku dne 18. t. m. shod. Modri ljudje ne bodo šli na ta shod. Kaj vendar moremo pričakovati od človeka, ki je med vladinovi z vladjo, med Slovinci pa hoče biti Slovenec. Nož, ki reže na dve strani, je za nič. Dve ma gospodoma, ki sta si nasprotna, ni mogoče služiti. Kdor dela tako, je političen neznačajnej.

Sv. Bolfenk pri Središču. Bolfenski liberalni dopisnik v „Narodnem Listu“ in „Narodnem Dnevnu“ je postal že cel papež, ker dela določila za sv. maše. Zdaj se je zmislil, da mora duhovnik stati pri oltarju, ko se poje cesarska pesem. To je modra glavica! Kako je škodozelen! S svojo neotesanostjo bi rad škodoval župniku in mu očita neolajnost, ker med

petjem cesarske pesmi ni stal pri oltarju. Župnik je gotovo skazal več lojalnosti, kakor vsi bolfenski liberalci vkup. Liberalci pač ne veste več kaj drugega pisati, kakor duhovnike napadati. Liberalni listi in „Štajerc“ je vseeno!

Petrovče. Samotar pod goro. Vročje poletno solnce me je zvalo iz mojega brloga ter me vodilo po krasni Savinjski dolini. Kot ubog sivolas starček prikrajšam / nasproti / sloveči božji poti v Petrovče. Bilo je dne 22. julija ob 8. uri zjutraj. Nehote obstoji moja gorska palica, tik križev in spočijem si malo. Pred mojimi očmi pa so se pričeli vrstiti spomini na nekdanje prijetne dni. Komaj tako nekoliko premljujem o nekdanjih zlatih časih, ko smo bili prebivalci cele Savinjske doline kot sinje skale neustraseni varuhi našega slovenskega domovja pod praprom: „Vse za vero, dom, cesarja!“, se mi približa dolga vrsta voz, ki so imeli v sredi mrtvaški voz, ki se je pripeljal iz Celja. Videl sem same žalostne obraze, solznih oči, ki so globoko čutili izgubo / moža pošenjaka, (blagega družinskega očeta, večletnega občinskega zastopnika občine Žalec itd. Čuteč v sebi bridko izgubo po prijatelju, s katerim sva se svoječasno dobro poznala, zalila je tudi meni solza žalosti oko; zdril sem palico iz zemlje, ter sem lezel za sprevodom na pokopališče v Žalec. Spremljal sem prijatelja do groba, ker sem videl, da nimajo žalčani nikakšne dostojnosti več. Komaj zagrebejo prvega rajnega, vže slišim nekaj klenkati pri farni cerkvi. Kravsam počasi proti trgu, ter vidim vso žalsko napol-gospodo po koncu. Vse črno, vse hiti križem, fer eden drugega drega: „hitro da nas bo več!“ Ko mi pridejo te besede na uho, mislim si, no, to pa že mora biti nekaj, da se mora ljudi spravljati, da ne grejo iz lastnega nagiba. Požurim se ter pridem počasi pred farno cerkev. Sedaj pride mali sprevod iz Vrbja. Ničesar slutet, pridružim se tem spremljevalcem, ki se pa pred cerkvijo ustavijo. Sedaj se začnejo že zbirati žalčani, nekaj jih je imelo frake, cilindre, nekaj je bilo celo takih, da so si jih gotovo izposodili, ker jih sami nimajo. „Per Frak und Schnak“ je nekdo rekel. Zdaj je vse skupaj in črni žalni sprevod se začne pomikati po žalcu. Mislim sem si, da bode zmolil kateri teh črnih žalskih gospodov kak očenaš za mrtveca, toda nisem ga slišal. Vprašam potem nekega starega možaka, / kdo je umrl in kdo so ti črni gospodi. Odgovoril mi je: „Umrl je Cokan iz Vrbja, in spremljevalci / so pa gospod Roblek, tist velk gospod, ku se pravi, de su državni poslanec, potem so žalski purgarji in učitelji. Tam je eden dohtar Kalan iz Celja in še en drug gospod, ki pravijo, da od samih slovenskih grošov živi, stanuje pa v Celju.“ Tako, sedaj sem pa poznal vse ljudi. Ker si tako rad ogledam nekaj slavne „Zavčane“, sem se tudi danes prislonil na zid mrtvašnice ter gledal te obraze. Gospod urednik, to so vam bili obrazi. Iz njih so letali streli jeze, psovanj in kletev, in ko vjamem par prav grdih psov, mislim si: „Svet božji križ, beži, da se ne pogrezne vse skupaj, ker so ljudje tako grozni!“ Splazim se srečno črez vrata, a vest mi ni mirovala, ker bi bil rad zvedel, kaj se je bilo zgodilo. Vsemem se na kos lesa in čakam, kaj ima priti. Približa se mi star beraček, ki mi začne pripovedovati, kaj se je bilo zgodilo, kar je zvedel, ko se je včeraj prvič in zadnjič podal v Žalec prosjačit. Pravi mi: „Hodil sem za nekom, ki je nabiral kronce za „narodno žrtev.“ Mene so spodili povsod. Samo pri tistem velkem gospodu, sem si mislil, (še tukaj poskusim. Hajdi! Krenem jo za nabiralcem. Ta je dobil celih 5 K, jaz sem se pa samo v kuhinji malo oglašil, kjer se me je usmilila kuharica, ko je posodo pomivala.“ Berač pravi nadalje: „Zlezal sem tukaj-le tam pod tisto uto in srečno prespal noč, in tudi fjaz sem hotel pogledati, kako se bode danes vršil pogreb. Govorilo se je poprej veliko, da bode prišlo do boja in bogve kaj še, ker so neki klerikalci Cokana zaklali.“ Sedaj sem vedel vse. Zmolil sem en očenaš za vse tiste, ki so danes s tako slabim namenom prišli na pogreb, in sem vzdihnil: „K puščavniku na Mrzlico moram, da mu potožim vse, / kar sem videl in slišal!“ Gospod urednik, ko se pogovoriva, se oglašim, ko bodem zopet kravsal v svoj šotor pod goro. Povedal vam bode gotovo marsikaj zanimivega; če me pa kaj zaloti, bom naročil puščavniku, naj vam on kaj sporoči. — Samotar.

Zibika. Vino. Tukaj je še dobiti nekaj vina, sicer ne več ravno po ceni. Kupci ga že tukaj iščejo, pa kaj ko imamo tako prijetno cesto, da se še prazen voz komaj spelja. Zopet se zelo bridko občuti, kako ljudomilo skrbi naš liberalni okrajni zastop za nas.

Gornji Grad. Zaprli so pošestnikovega sina Janeza Pegliča, ker je v nedeljo, dne 11. t. m. brez povoda zabolil z nožem svojega tovariša Mihaela Nežika. Pegliča so poprej neki fantje natepli, zatorej se je hotel on potem nad Nežikom maščevati.

Gradec. (Promocija dveh sester.) Dne 15. septembra t. l. sta bili promovirani na graški univerzi za doktorije filozofije gospodični Ada in Ana Netoliczka, hčerki podpredsednika deželne namestnije dr. Netoliczka.

Sv. Mihael nad Laškim. Od nekaj že priljubljena božja pot je k Sv. Mihaelu nad Laškim. Vendar je bilo slišati leto za letom, da ni ugodna božji poti vedna sprememba šmiheljske nedelje, ako je ista eno leto pred rožinvenko nedeljo, drugo pa na rožinvenško. Tudi se je težko postreglo romarjem v spovednici, ako sta se šmihelska in rožinvenška pobožnost isto nedeljo obhajali, ker ni bilo lahko dobiti pomočnikov. Zato bo pač ljubo tako romarjem kakor duhov-

nikom, če se bo šmihelska nedelja, kakor upati, vsako leto neposredno pred rožinvenko nedeljo obhajala. Pridite torej v obilnem številu predragi romarji iz Spodnje Štajerske, Kranjske in Hrvatske letos na 19. nedeljo po Binkoštih dne 25. septembra obiskat prijazno svetišče sv. Mihaela, ki vas tako ljubko pozdravlja s svoje višave, od katere koli strani se bližate Laškemu, ter sebe in svoje priporočate mogočnemu vojvodi nebeške vojne! Shod se začenja v soboto popoldne pred 19. nedeljo po Binkoštih, ter se sklene dne 19. septembra na praznik sv. Mihaela. Tudi se prav lepo prosijo preč. gg. župniki, zlasti v Laški, Celjski, Konjski, Novocerkevski, Smarski in Breški dekaniji, da bi blagovolili opozoriti svoje vernike, ke-daj bo letos po sv. Mihaelu nad Laškim shod.

Rajhenburg. Dne 13. septembra ob 8. uri zjutraj je umrl po dolgotrajni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, Franc Kralj, veleposestnik v Dovškem, v 86. letu svoje starosti. Bil je eden najuglednejših mož naše župnije in vzgledno lepega krščanskega življenja. Ob njegovi rakvi plaka uro za uro množica ljudi, spominjajoč se neštetihih dobrot, katere jim je rajni tolikokrat in tako blagohotno delil. Več ko 500 (pet sto) otrokom je bil nepozabni, krstni, oziroma birmanski boter. Bil je rajni tudi večletni občinski svetovalec in odbornik in nad 40 let ključar prijazne cerkvice sv. Jakoba, za katero je skrbel z vso vnemo svoje požrtvovalne ljubezni do hiše božje. Od hiše žalosti so se spremljali njegovi telesni ostan-ki do župnijske cerkve včeraj v četrtek ob 10. uri dopoldne, kjer so bile maše zadušnice. Ob 11. uri se je izročilo njegovo telo na župnijskem pokopališču materi zemlji. Žalujoči gospej soprogi in njegovi hčerki najglobljeje sožalje!

V Oplotnici je bila, / kakor znano, 15. in 16. marca 1909 občinska volitev, pri kateri so naši posil-Nemci v dveh razredih zmagali, / ker so po stari navadi volilce / begali z odkupilom / orglarske brnje, katera je bila vsikdar prostovoljna in nikdar odkupljena, / potem z novo cerkvijo in župniščem, / za koje stroške bodo seveda tudi oni vlagati morali, ki tega niso obljubili, če župnikova stranka zmaga. Ta volitev se tudi ni po krajevni navadi kakor prej vselej pri cerkvi po božji službi preklicala, in na občinski hiši je bila samo v nemški besedi naznanjena, enako kakor županu v Kotu in Bezini, kjer je črez 30 volilcev. V Čadramu, Markačici, / Maloharni, / Brezji, Koritnu in Lačni gori se pa sploh o tem nič ni povedalo, razun par dni pred volitvijo, ko sta po dva in dva moža od župana do beriča hodila od hiše do hiše in sta moške in ženske volilce lovila v vsenemške mreže s trnkom zvijače in žal da ne zastoj, ker so se mnogi od naših vsedli na te limanice sladkih besed in vkljub navideznih prijateljev svojih. A preden je leto minulo, pokazali so ti veliki Nemci, / kako da ljubijo svoje soobčane, / ker so v drugič prošnjo vložili za razkosanje naše občine, in po njih načrtu bi naj bila sama Oplotnica brez kočarjev v Zafolu in Čadram z novo in staro cerkvijo ena občina, vsa druga okolica pa druga občina. Prva bi obdržala za sebe vseh sedem sejmov, občinsko hišo, šolo, novo in staro cerkev, okoličani bi pa pravico imeli, vse občinske ceste nadelovati, les in deske v Oplotnico voziti in denar tja nositi, kjer ga bodo naši nasprotniki že sebi / v dobiček obračali. Da smo se Slovenci proti omenjeni občinski volitvi, kakor tudi proti razdelitvi naše občine pritožili in je sedaj že 1½ leta po naši volitvi volitvi preteklo in pritožba še ni rešena, a kakor smo zanesljivo izvedeli, dela naša politična gosposka na to, da bi naši nasprotniki zmagali, kajti iz Brežic Slovincem ne najboljši znani c. kr. okrajni komisar Schaffenrath je poklical dne 11. avgusta k okrajnemu glavarstvu v Konjice te-le volilce naše občine: Fr. Habjan, Fr. Kolar, Fr. Kovač, J. Oblonšek in J. Gričnik, / in je vsem zbranim rekel: „Vaš gospod župnik je pritožbo proti zadnji občinski volitvi nazaj vzel in kaj hočete vi storiti? Najboljše je, da tudi vi to pritožbo prekličete.“ Omeniti se še mora, da zadnji pritožbe ni podpisal in je bil v delu v ruški župniji, kjer služi na dan 3 K in je brez vsakega pravičnega vzroka storil težavno pot šest ur hoda in je izgubil 6 K zaslužka, in gospod Schaffenrath mu je tedaj 12 K dolžen povrniti. Ko smo to slišali, se nismo mogli dovolj načuditi, kako da se drzne c. kr. služabnik vpričo več mož neresnico govoriti, in če še ta mož zasluži, da bi ga kdo poslušal in mu veroval. Sicer je pa sedaj upati, da bo oplotniški župan gospod Fr. Jonke ml. dober Slovenec postal, ker on v slovenskih lepakih / doma in v sosednih župnijah naznanja, da ima v Oplotnici hišna št. 20 razprodajo v svoji prodajalnici, in bo z novim letom to trgovino opustil. V svoji hiši štev. 13 ta gospod samo z nemškimi napisi / kupce k sebi vabi in tistih le malo privabi, zato je pač v sili le dobra slovenska beseda, da bi visokemu gospodu prinesla slovenskih grošev. Čudno, da še ni pristavil / besed: Svoji k svojim! Pa prej bo zamorec postal bel kakor sneg, kakor Fr. Jonke naš domoljub.

Kolera.

Na Dunaju in Nižje-Avstrijskem / se pojavlja kolera skoro izključno v bližini Donave; jasno je torej, da se prenaša ta nesrečna bolezen po ladjah, ki plujejo po Donavi. — V Meidlingu je dne 13. septembra obolél delavec Ferdinand Zescher. Ta dan so v opazovalnico za nalezljive bolezni poslali tudi 12-letno Marijo Rappe. Njene stariše so oddali v raz-

kuževalnico. Stanje obolelega Travniczeke je zelo akutno.

Vodja sanitarnega departementa v notranjem ministrstvu, dvorni svetnik Haberler, je izdal več odredb v zabranitev razširjenja kolere. Potnike, ki prihajajo iz Ogrskega in Ruskega, morajo posestniki hotelov in prenočišč takoj javiti mestnemu fizikatu, da jih preišče.

Na Pragerskem in v Bruku ob Litvi se nastavijo posebne opazovalnice.

Dne 14. septembra so opazili na Dunaju zopet tri nove slučaje kolere. Obol je grobokop Ant. Czermak, ki je pokopal umrlega vrtnarja Gasselhuberja.

Nekega natarja in enega delavca so tudi izročili v opazovalni oddelek za kolero.

Pri nekem delavcu imenom Slatoper so se pokazali sumljivi znaki kolere.

V Mohaču na Ogrskem so zaprli dne 13. t. m. vse šole. Sumi se, da se nahaja ob Donavi v bližini Mohača gnezdišče kolere.

V komitatu Pečuh so dne 14. t. m. konstatirali 13 slučajev kolere, med temi 5 smrtnih.

V vasi Ujhelyjoka blizu Požuna sta umrla brata Karl in J. Lido na kolero.

V občini Erzsi, komitat Stolni-Beligrad, je umrl na kolero kmet Josip Kerecztes.

Vojaške vaje na južnem Ogrskem so dne 14. t. m. zaradi kolere ustavili, ker so se tudi pri vojaki pokazali sumljivi znaki. Vojak Mihael Pinter pri 69. pešpolku je pil vodo z Donave in je na to obol na kolero.

Dvorni vlak nemškega cesarja, ki pojde na lov na Ogrsko, se bo izognil Mohača.

Iz Nemčije prihajajo dan za dnevom poročila o vedno bolj se razširjajoči kolero. V Kolinu ob Reni se je kolera pokazala pri nekem mornarju, ki se je pripeljal iz Danziga.

V Marienheimu so poslali, kakor poročajo iz Danziga, 80 oseb v opazovalnico, pri katerih so spoznali zdravniki, da so napadeni od kolere; pet oseb je že umrlo na kolero.

Iz Petrograda, poročajo, da je na Ruskem dne 14. septembra na novo obolelo 59, umrlo pa 9 oseb na kolero.

Najnovejše o kolero.

Ogrsko notranje ministrstvo poroča, da se je pri bakterioloških preiskavah od 29 naznanjenih v 15 slučajih konstatirala kolera. — V Mohaču sta dne 14. t. m. zopet na novo umrli dve osebi vsled kolere.

Državna vlada v Nemčiji je zaradi vedno se ponavljajočih slučajev kolere sklicala konferenco, kako to resno nevarnost odstraniti.

Iz Lvova poročajo, da je v vasi Zalozce umrl dne 14. t. m. občinski redar na kolero.

Na parniku „Antoine“, ki je priplul iz Aleksandrije v Almerijo, je 14 oseb obolelo. Zdravniki so konstatirali kolero.

Primorsko.

Gorica. Slovenski razredi na goriški gimnaziji. Vlada je odredila da se na goriški gimnaziji s pričetkom tega šolskega leta otvorijo slovenske paralele. Slovenski stariše in vse somišljenike pozivljamo, da skrbe, da se bodo slovenski dijaki vpisovali le v slovenske razrede.

Trst. Slovenska trgovska šola (nižja) se otvori v Trstu s 1. oktobrom t. l., in sicer se otvori letos pripravljani razred in en tečaj.

Trst. Tržaški iredentisti, ki so bili v maju t. l. v Trstu ob priliki izleta beneških Italijanov aretirani, so bili dne 11. septembra odpeljani v Graec in izročeni deželni sodniji. Obtoženi so veleizdajstva. Aretiranci, 13 po številu, so večinoma sami mladi ljudje. Sodilo jih bo graško porotno sodišče v letošnji jesenski sezoni.

Split. Pri nadomestni volitvi v dalmatinski deželni zbor je bil dne 12. septembra iz skupine najvišje obdačencev v Splitu izvoljen odvetnik Bulat, pristaš Hrvške stranke.

Narodno gospodarstvo.

Oglje za pitanje perutnine. Umni preiščevalci že dolgo dajejo preiščem pogosto oglja v krmo. Pravijo, da se od tega prav lepo razvijejo. Drugim se je zdelo to neumno, ker oglje nima nobene redivne vrednosti. Na Angleškem so začeli oglje rabiti za uspešno rejo perutnine. Mnogi niso verjeli, toda v zadnjem času se je to tako dokazalo, da ni mogoče več dvomiti.

Neki H. Gouroy je vzel iz velike jate 18 rac, ki so bile šest tednov stare in skoro enake v teži. Teh 18 rac je razdelil v tri dele. Prvih šest rac je tehtalo skupno 6.86 kg, drugi in tretji del pa skupno po 6.80 kg. V prvem delu so bile torej od začetka najlepše živali. Začel jih je pitati ter dajal vsem jednako hrano in prav natančno jednako množino. In ta hrana nam obenem kaže, kako drugod perutnino pitajo. Kuhani krompir, ječmenova moka in oves je skupaj zmesil v posnetem mleku v redko kašo. To kašo je dajal racam skozi štiri tedne. Le nazadnje jim je še približal z mesnimi odpadki. Na dan je dal mesnih odpadkov 6 živalim 168 gramov ali šestil kilograma.

Drugemu oddelku je priložil oglja od lesa v kosih kolikor se hotele, tretjemu ga je primešal za peti

del vse hrane kar v posodo. To oglje je bilo prav na drobno stolčeno.

Čez štiri tedne pitanja je imel prvi, začetkom najboljši oddelek, 10.43 kg, se je torej izredil s pitanjem brez oglja za 3.57 kg, ali pri kosu za 0.59 kg, dobrega pol kilograma.

Drugi oddelek je dobival zraven piče oglje v kosih. Čez štiri tedne je tehtal 12.30 kg, se je zredil za 5.50 kg, pri vsakem kosu za 0.92 kg, ali pri vseh 2½ kg več, kakor prvi, vsled primesi oglja.

Tretji oddelek je dobival dobro zmleto oglje v kaši. Zredil se je za 5.84 kg, ali na komad za 0.97 kg, skoro za eno kilo.

Da bi se popolnoma prepričal o resničnosti tega dokaza, je poskusil še z gosmi. Vzel je 18 mladih gosi in jih razdelil tudi v tri dele. Prvi je tehtal od začetka 22.86 kg, drugi 22.51 kg, tretji 22.74 kg. Vidimo, da je bil tudi sedaj prvi najboljši. Pital jih je čisto enako, kakor popred race, ter dajal drugemu delu oglje v kosih, tretjemu oglje dobro zmleto.

Čez štiri tedne je imel prvi oddelek 26.82 kg, se je zredil za 4.14 kg, ali pri živali za 0.69 kg, drugi je tehtal 29.70 kg, se je zredil za 7.20 kg, ali pri živali za 1.20 kg, tretji oddelek je tehtal 30.26 kg, se je zredil za 7.52 kg, ali pri živali za 1.25 kg.

Iz tega vidimo, da je pitanje z ogljem skoro še enkrat boljše, kakor navadno, naj se še tako dobro in natančno izvrši. Če so se zadnje živali za 3 kilograma in pol več zredile, kakor prve, so bile gotovo najmanj vsaka za 2 K več vredne, kakor prve. Saj se dobro rejena žival tudi dobro plača. Torej v štiri tednih se more pri šestih živalih 12 K več dobiti s pomočjo nedolžnega oglja, ki pri nas nima skoro nobene vrednosti.

Naše gospodinjice prodajo vsako leto na stotisoče puč, piščancev, kapunov, petelinov, rac in gosi. Toda večji domači in posebno tuji hoteli se pritojujejo, da lepo izpitane perutnine ni dobiti iz naših krajev. Čudno! Imamo žito, mleko in tudi obilo oglja. Malokje se da lažje zaslužiti. Čemu bi ta dobri zaslužek tujcem prepuščali, ki najprej našo perutnino doma izpitajo in jo potem z lepim dobičkom naprej prodajo. Katera gospodinja hoče perutnino dobro prodati, naj jo vselej prav dobro doma izpita in rabi vsaj za poskušnjo tudi oglje. Saj naše pute nimajo drugačnega želodca, kakor na Angleškem. Kazalo bo pa vsej perutnini dajati oglje, četudi le v mali množini.

Zakaj bi pa še pri preiščih ne poskusili? Dobre gospodinjice so že davno poskusile in povsod dosegle prav lepe vspehe. Angleži pravijo, da ohrani oglje živali pri zdravju, da vsled tega hrano lažje izrabijo, kar je prav verjetno.

Poročila o trgovini z lesom. Ker je postal izvoz avstrijskega lesa velepomemben, zato je za nas jako važno, da imamo tekoče in zanesljive informacije o važnejših dogodkih, kakor o tem, kam se les lahko proda in po kakšni ceni se plačuje itd. na raznih domačih in inozemskih trgih. Poljedelsko ministrstvo je organiziralo vsled tega o trgovini z lesom specijalna poročila, katere se omeje za sedaj na večje število važnejših domačih lesnih trgov in trgov v Nemčiji, vendar pa se raztegnejo polagoma tudi za druge kraje, ki prihajajo glede trgovine z lesom v poštev. Tozadevna specijalna poročila bo priobčevala po naročilu poljedelskega ministrstva (tvrška H. H. Hirschmann v „Mitteilungen der Fachberichterstatte des k. k. Ackerbauministeriums“; ta poslednja se bodo pošiljala brezplačno, kakor doslej, vsem krogom, ki se za to zanimajo, pod naslovom „Mitteilungen der Fachberichterstatte des k. k. Ackerbauministeriums nebst Spezialberichten auf dem Gebiete des Holzhandels.“

Argentinsko meso v Avstriji. Dne 12. t. m. je došla v Trst prva pošiljatev argentinskega mesa, namenjena za avstrijski trg. Komisija, ki je preiskala meso, je spoznala, da je meso zdravo. Tudi z Dunaja je prišla posebna komisija v Trst, ki je pregledala argentinsko meso. Dunajski občinski svet je v seji dne 14. t. m. sklenil pozvati vlado, da dovoli uvažati na Dunaj zmrzajeno meso iz Argentine. Češki agrarci so zavzeli odločno nasprotno stališče proti uvažanju argentinskega mesa v Avstrijo; to svoje stališče utemeljujejo s tem, da bodo agrarni interesi vsled tega uvažanja zelo oškodovani, avstrijska živinoreja pa bo zadobila občuten udarec.

Uvoz italijanskih prašičev v Avstrijo. Poljedelsko ministrstvo je v ožgled draginji mesa dovolilo, da se sme iz Italije uvoziti na prihodnji dunajski svinjski sejem 1000 prašičev. Na enaki sejemu v Pragi se dovoli 500 prašičev iz Italije.

Narodno-obrambno delo.

Somišljeniki, agitirajte za naše vžigalice in preskrbite, da se bodo povsod prodajale in rabile vžigalice v korist obmejnim Slovincem, ki se naročajo pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. Treba je tozadevne agitacije do poslednje vasi, ker bi bil to lahko velik dohodek „Slovenski Straži.“ Tozadevno agitatorično delo naj se razdeli, pritisne naj se na trgovine, na gostilne, na vse naše posameznike, posebno na gospodinjice! Naročila sprejema in izvršuje Gospodarska zveza v Ljubljani, ki ima stalno zalogo. Pošilja se izvirne zaboje, to je 50 zavilkov po 100 skatljic, ali tudi manj, toda le po železnici; pošta ne sprejema vžigalic in se na to opozorijo osobito naši manjši odjemaki, kojim nasvetujemo, da si nabavijo

iste pri bližnjem trgovcu; če bi jih ta ne imel, naj se ga prisili, da jih naroči. Pri naročilu naj se navede natančno železniška postaja in zadnja pošta. Neznanim odjemalcem se pošilja samo proti povzetju, oziroma naj se navedejo reference. Recite našim ljudem, naj si ne puste vsiljevati drugih vžigalic; kadar jim kdo vsiljuje druge vžigalice, naj zahtevajo odločno vžigalice za obmejne Slovence!

Kako delajo nasprotniki? Danes dne 16. sept. se je na ljudski šoli v Karčovin-Leitersberg začelo vpisovanje učencev v tamošnje slovensko in nemško šolo. Ves aparat mariborskega in okoliškega posilništva je bil zadnje dni na delu, da spravi čim več slovenskih otrok v nemško šolo. Nadučitelja Reich in Wernitznigg sta pred 16. septembrom pridno obiskovala stariše. Zakaj in v kakem smislu si lahko sami razlagamo. Vsekako čudno pa je, če se veseli nadučitelj slovenske šole, da bi štela nemška šola več učencev, kakor njegova. Ko so v jutro dne 16. sept. prihajali stariši s svojimi otroci k vpisovanju, čakal je v Kokošinekovem drevoredu neki agitator, ki je prigovarjal starišem, da naj vodijo svoje otroke v oddelek, kjer se zapisuje v nemško šolo. — Vsa akcija stremi za tem, da bi onemogočili Nemci slovensko šolo. Pozor!

Südmarkini agitatorji na lovu. Pri posestniku Rotterju v St. Ilju je služil neki hlapec imenom Kotnik. Ko se je nameraval poročiti z neko deklo, jima je takoj prigovarjal Rotter in priseljenec Gutstein, naj odstopita od katoliške vere k lutrovski. Kot poročena bi dobila potem viničarijo pri Grimmerju, kravo in eno svinjo. (Še nekaj dni pred poroko je Kotniku prigovarjal Rotter, naj se da poročiti od protestantskega pastora in mu je dal naslov od pastora Mahnerta v Mariboru.

Književnost in umetnost.

Koledarček slovenskega katoliškega dijaštva za leto 1910-11. Založil konzorcij „Zore“. Komisijska zaloga „Katoliške bukvarne“ v Ljubljani. Cena 1 K 20 vin. — Slov. kat. dijaštvo je izdalo tudi letos svoj koledarček. Poleg navadne koledarske vsebine prinaša obširne informacije o študiju na visokih in srednjih šolah, o prostovoljstvu ter pet člankov. Visokošolske informacije so se spopolnile s kratko zgodovino vseučiliškega študija v Evropi in orisom treh tipov evropskih visokih šol: angleškega, francoskega in nemškega. Pri srednješkolskih se nam zde najbolj važna navodila, namenjena dijakom, ki so prisiljeni, da zapuste srednjo šolo pred zrelostnim izpitom. Tukaj se lahko orientirajo, kam se jim je z uspehom obrniti iz posameznih razredov gimnazije ali realke. V oddelku „Enoletno prostovoljstvo“ urednik prav primerno poudarja važnost prostovoljskega leta za slovenskega dijaka in priliko, ki mu jo nudi, da se seznanji z bratskimi slovanskimi narodi. Izmed člankov obravnavata prva dva narodno-obrambno delo, prvi pri Čehih in Poljaki, drugi pri Nemcih. Tretji članek z naslovom „Pod okriljem katoliških načel“ nam slika, kako more le katoliška religija vzbuditi in gojiti v mladini pravi idealizem, prvi vir blagoslova polnega dela za narod. Peti izpod peresa gospodične-somišljenice skuša pokazati, kako in s čim naj vpliva ženska organizacija. — Koledarček toplo priporočamo vsem našim dijakom, pa tudi vsem prijateljem slovenskega katoliškega dijaštva, zlasti onim, ki se zanimajo za narodno-obrambno delo. Dosedaj nam ni še nihče tako pregledno naslikal narodno-obrambne dela češkega in poljskega in napadalnega nemškega, kot sta storila to tt. A. Veble in I. Brozovič.

Pasivna rezistenca.

Včeraj, dne 15. septembra so pričeli uradniki in nekateri uslužbenci na južni železnici s tihim odporom ali tako imenovano pasivno rezistenco. Posebna koalicijska, ki sestoji iz članov društva ekspedientov južne železnice, društva avstrijskih železniških uradnikov, državne zveze nemških avstrijskih železničarjev, zveze železničarjev južne železnice in društva vlakovih ekspedientov, je imela dne 14. t. m. na Dunaju sejo, v kateri se je sklenilo, da železničarji ne bodo pričeli pasivne rezistence, če ugotovi uprava južne železnice njihovim zahtevam, ki so jih formulirali v posebni resoluciji. Ker uprava ni ugodila želji, se je pričela včeraj, dne 15. septembra ob 1. uri ponoči pasivna rezistenca na vseh progah južne železnice. Zanimivo je, da se tihega odpora ne udeležujejo železničarji, ki so v socialno demokratični organizaciji; to so večinoma samo nižji uslužbenci.

Ker opravljajo železničarji svojo službo sedaj po svojih predpisih, se promet, posebno pri tovornih vlakih, resno zadržuje. Pri osebnih vlakih dosedaj še ni opaziti velikih zamud. V Dunajskem Novem mestu se je promet tako silno zakasnil, da so nastopile velike pomote pri pošiljanju blaga. Tudi v Mariboru, v Ljubljani, na Pragerskem, Trstu, Inomostu in več drugih večjih postajah južne železnice je začel blagovni, pa tudi osebni promet resno zaostajati.

Zahteve železničarjev so upravičene. Južna železnica je obljubila po ustavljeni pasivni rezistenci 1. 1907, da bodo tako kot na državnih železnicah, tudi uradniki in uslužbenci južne železnice deležni zboljšanja svojih plač. A do danes se ta obljuba še ni izpolnila. Akcionarjem južne železnice se gre pač samo za svoj žep, stoljne uslužbenih družin jih pa ne briga.

Oženjeni majer se sprejme. Mož mora opravljati dela v govejem hlevu in druga go-spodarska dela, žena pa mora opravljati svinjerejo. Oglasiti se je treba pri: Hiatze Carolinenhof — Ptuj. 136

Krasna vila v bližini Maribora se radi bolehnosti posestnika pod ugodnimi pogoji takoj proda. Natančneje pove upravnistvo „Straže“. 135

Proda se posestvo obstoječe iz hiše, hleva, 2 gozdov njiv in vinograda. Hiša ima dobro pitno vodo. 5 minut od žel. postaje v lepem trgu na Štajerskem. Vprašanja na Avgust Copf, posestnik v Šmarje pri Jelšah (Štajerko). 132

Učenca iz dobre hiše se sprejme v veletgovini R. Stermecki, Celje. 126

Gostilno z dobrim prometom, ali kako večjo posestvo ob okrajni cesti ali pri župni cerkvi v okraju Rogatec ali Šmarje želim kupiti. Naslov pove upravnistvo „Straže“. 117

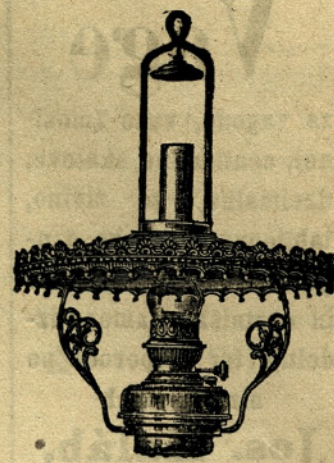
Učenec se sprejme pri Jos. Dufek, medicinar in svečar Maribor. 120

Trgovski pomočnik, dober prodajalec, zmožen nemškega in slpvenskega jezika se sprejme. Vstopi se 1. oktobra. — Jožef Ullaga, Tegetthoffstr., Maribor. 129

Prodaja gozdov se vrši 18. in 19. avg. v Sockem pri Gornji Ponikvi. Gozdi so bili nekaj last graščine Zalog. Prodajalo se bo v razdeljenih kosih. 113

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno
Franc Strupi : Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.
Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

6 belih

rjuh zelo debele in zarobljene po 2 m 14 K, po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K, razpošilja franko narodna veletgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

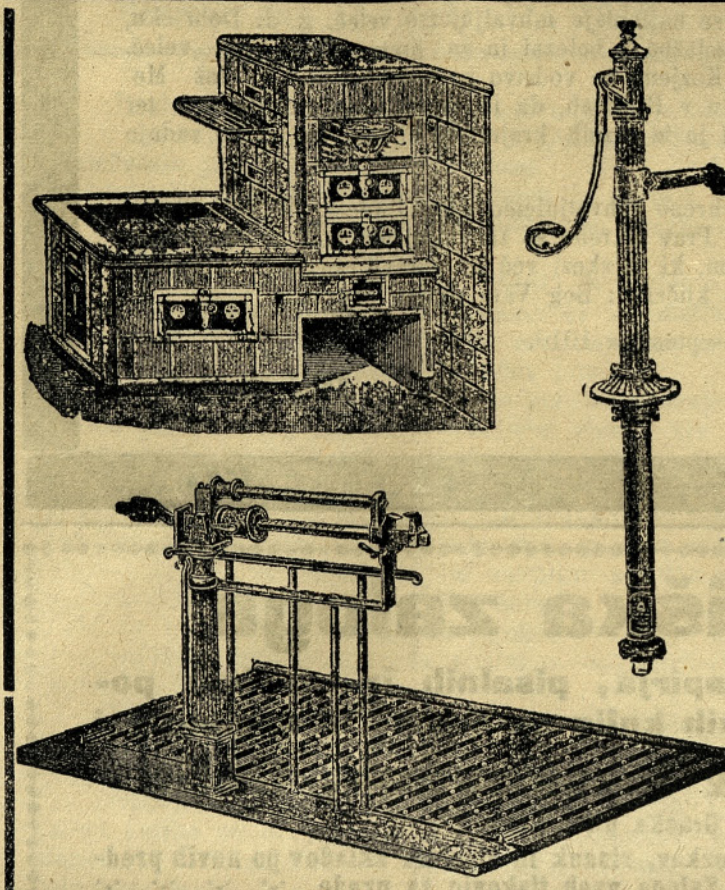
Kje se kupijo najcenejši in najboljše čevlji :: :: ?
Pri **Štefan Strašek**
v Celju Kovačeva ulica.

Slovenska trgovina
J. N. Šoštarič, Maribor
samo Glavni trg šte. 19

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

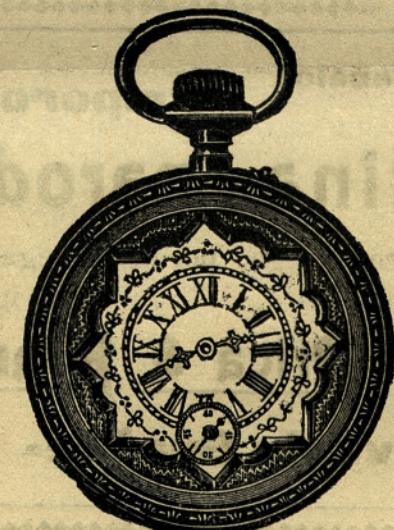

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater
Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidratičnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückengewagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Edina špecijska tvrdka za katoliška društva.
Društvene znake
v vseh izpeljavah in raznih cenah, kakor tudi častne znake, žeblice za zastave in podobe svetnikov v emailu. — Broše, obeske in častna darila izdeluje in pošilja v zmernih cenah graver
Stanislav Mrkwicka Dunaj VII.
Zieglergasse 67.

Za obmejne Slovence!
Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me odpadajoče provizije, za obmejne Slovence. ::
Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikgasse 21.
Sprejemam vzarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Svoji k svojim!
Urar, očalar in zlatar
Franjo Bureš
Maribor
Tegethofova cesta 39
peró kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. Priznana najboljša igla za gramofone. Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge
se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: nav dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se pošto hranilne položnice na raspolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo
le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presejajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica bresplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure
so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
Pojasnila se dajejo
in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne nabiralnike.

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah!

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Zaloga pohištva

Franc Pleteršek,

Maribor, Koroska ul. 10

priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo ra zno vrstnega pohištva, iz trdega in mehkega lesa. Oprave za kuhinje, jedilnice, spalnice. Divane, vložnike, matrace, stole, ogledala. Zelenje postelje za otroke.

Vse po najnižjih cenah.
Domače delo.

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in hrano proti zmereni ceni. Naslov pri g. M. Berdajs, trgovina s špecerijskim blagom in semeni, Maribor, Sofijin trg. 119

ZAHVALA.

Tem potom izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so nam v dnevih žalosti kazali tako ljubeznjivo sočutje in za pismene izraze sožalja ob priliki izgube preljubega brata, oziroma strica in starega strica prečastitega gospoda

Martina Kragl,

župnika v pokoju, duh. svet. in žlatomašnika.

V prvi vrsti se najtolepeje zahvaljujemo veleč. g. J. Dobrščku, sevniškemu župniku za tolažbo v bolezni in za pretresljiv govor, veleč. g. Tomažiču, dekanu v Kozjem, za vodstvo pogreba, veleč. g. Jož. Mošičku, mestnemu župniku v Brežicah, da je opravil mašo zadušnico ter vsej preč duhovščini, ki je iz raznih krajev prihitela, da izkaže zadnjo čast ranjkemu.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo vsem ljudem, ki so prihiteli k pogrebu nepozabnega. Prav iskreno se zahvaljujemo tudi g. dr. Jankoviču, zdravniku v Kozjem, ki je skozi več let zdravil ranjkega. Vsakemu posebej iz srca hvaležno kličemo: Bog Vam stotero povrai!

Sevnica, 15. septembra 1910.

137

Žalujotl ostali.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin, trgovskih knjig na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Zaloga vseh tiskovin za urade.

Letnik

1911

naše „Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovini Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Korenčan; v Mariboru: prodajalna „Tiskarne sv. Cirila“. — Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik. 134

Istrska črna vina!

Sloveči „Terrano del' Istra“ je neoporekljivo najboljšo in najbolj zdravo črno vino, posebno dobro pri prehlajenju, pomanjkanju krvi in za prebolevalnike (rekonvalescente). Se ne da primerjati z dalmatinskimi in drugimi lahki črnimi kakor rudečimi vini. Samo vsled svojega zajamčeno pristnega črnega vina sem v stanu, ga prodajati tako po ceni v steklenicah in zavojih. 35

Marieta Lorber,

Maribor, Tegetthoff-ova ulica 32.

OSTANKI

parhaste za ženske obleke po 20 m trpežni K 10.— Zelo močni K 12.— posebno fini K 14.—, hlačevine za moške obleke, dvojne širjave po 10 m močni K 14.— zelo trpežni K 17.— posebno fini 20 K, čez 20 K franco razpošilja

: narodna veletrgovska hiša :

R. Stermecki : Celje.

Umetni zavod za slikanje na steklo

Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrte in proračune na razpolago.

Najboljše ročne torbice, šolske torbice, denarne mošnjčke, denarnice za natakariče in natakarije. — Bogato sortirano zalogo : : : :

usnjatih garnitur

kakor tudi konjske oprave, opravo za jahanje itd. priporoča.

Rudolf Novak : Maribor

jermenar in sedlar Grajski trg.

Samo lastni izdelki.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške- in Krožne ceste. 68

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Robert Diehl, žganjarna, Celje

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.

V nedeljo 18. t. m. vsi v Petrovče.